

SPARKASSE BANK DD BIH

Finansijski izvještaji za godinu
koja je završila 31. decembra 2018.
pripremljeni u skladu sa Međunarodnim
standardima finansijskog izvještavanja
i Izvještaj nezavisnog revizora

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 – 6
Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o novčanim tokovima	9
Izvještaj o promjenama na kapitalu	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11 – 68

Odgovornost za finansijske izvještaje

U skladu sa Zakonom o računovodstvu reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 83/09), Uprava je dužna osigurati da za svaku finansijsku godinu budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koja daju istinit i fer pregled stanja i rezultata poslovanja Sparkasse Bank dd BiH ("Banka") za taj period. MSFI objavljuje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB).

Nakon provedbe odgovarajuće analize, Uprava opravdano očekuje da će Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju slijedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavljivanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima, te
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Banka nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Banke, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Sanel Kusturica, Predsjednik Uprave

Sparkasse bank dd BiH
Zmaja od Bosne 7
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

16. maj 2019. godine

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

dioničarima Sparkasse Bank dd BiH

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Sparkasse Bank dd BiH (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2018. godine, kao i izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja je tada završila, te sažeti prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2018. godine, i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u paragrafu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Umanjenje knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) izdao je MSFI 9 – "Finansijski instrumenti" koji danom stupanja na snagu 1. januara 2018. godine zamjenjuje "MRS 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje". Ključne promjene koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 su da se kreditni gubici Banke sada temelje na očekivanim gubicima, a ne na modelu nastalog gubitka, te na promjeni klasifikacije i mjerenja finansijske imovine i obaveza Banke, koji su detaljno opisani u Napomeni 2. uz finansijske izvještaje. Na dan 31. decembar 2018. godine bruto krediti i potraživanja Banke iznose 1.053.965 hiljada KM a pripadajuća umanjena vrijednosti iznose 85.464 hiljada KM. Politika umanjena vrijednosti kredita i potraživanja prikazana je u računovodstvenim politikama u Napomeni 2. uz finansijske izvještaje. Banka koristi značajne prosudbe koristeći subjektivne pretpostavke o tome kada i koje iznose treba evidentirati kao umanjene vrijednosti zajmova, kao i procjenu iznosa umanjena vrijednosti za kredite i potraživanja. Budući da krediti i potraživanja čine najveći dio imovine Banke, a zbog važnosti prosudbi korištenih u klasificiranju kredita i potraživanja u različitim fazama propisanim u MSFI-ju 9 i određivanju povezanih zahtjeva za umanjene, ovo područje revizije smatra se ključnim revizijskim rizikom. Ključna područja prosudbe uključuju: • Tumačenje zahtjeva za utvrđivanje umanjena vrijednosti primjenom MSFI-ja 9, što se odražava u modelu očekivanog kreditnog gubitka Banke. • Identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem kreditne kvalitete. • Pretpostavke korištene u modelu očekivanog kreditnog gubitka, kao što su finansijsko stanje druge ugovorne strane, očekivani budući novčani tokovi i makroekonomski faktori u budućnosti (npr. stope nezaposlenosti, kamatne stope, rast bruto domaćeg proizvoda, cijene nekretnina). • Potreba primjene dodatnih slojeva kako bi se odrazili trenutni ili budući vanjski faktori koji nisu prikladno obuhvaćeni očekivanim modelom kreditnog gubitka.	U pogledu klasifikacije i mjerenja finansijske imovine i finansijskih obaveza, naši revizijski postupci sadržavali su slijedeće: • Pročitali smo klasifikaciju i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke na temelju MSFI-ja 9 i usporedili je sa zahtjevima MSFI-ja 9; • Stekli smo razumijevanje i provjerili ocjenu poslovnog modela Banke i test ugovornih novčanih tokova, koji dovode do novčanih tokova koji predstavljaju „isključivo plaćanje glavnice i kamata“ [SPPI test]; i • Provjerili smo prikladnost usklađenja početnih stanja. U vezi metodologije umanjena vrijednosti, naši revizijski postupci sadržavali su slijedeće: • Pročitali smo politiku umanjena vrijednosti Banke na temelju MSFI-ja 9 i usporedili je s zahtjevima MSFI-ja 9; • Stekli smo razumijevanje ključnih kreditnih procesa Banke koji se sastoje u odobravanju i praćenju, te testirali operativnu efikasnost ključnih kontrola nad tim procesima; • Procijenili smo dizajn i testirali operativnu efikasnost relevantnih kontrola nad: a. Podacima koji se koriste za utvrđivanje umanjena vrijednosti, uključujući transakcijske podatke zabilježene pri odobravanju kredita, tekuće interne procjene kreditne kvalitete, pohranu datuma i sučelja s očekivanim modelom kreditnog gubitka. b. Modelom očekivanog kreditnog gubitka, uključujući izradu i odobravanje modela, stalno praćenje/validaciju, upravljanje modelom i matematičku tačnost. • Za izloženosti za koje je utvrđeno da su pojedinačno umanjene, testirali smo uzorak kredita i potraživanja, te ispitali procjenu rukovodstva o budućim novčanim tokovima, procijenili njihovu opravdanost i provjerili rezultirajući izračun umanjena; i • Za umanjena vrijednosti za izloženosti klasificirane kao Faza 1 i Faza 2, dobili smo razumijevanje metodologije umanjena vrijednosti Banke, ocijenili razumnost pretpostavki i dostatnost podataka koje koristi uprava.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Umanjenje knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
	• Provjerili smo prikladnost utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i rezultirajuće osnove za razvrstavanje izloženosti u različite faze; • Za uzorak izloženosti, provjerili smo prikladnost klasifikacije po fazama Banke; • Provjerili smo i razumjeli ključne izvore podataka i pretpostavke za podatke korištene u modelima očekivanog gubitka (ECL) koje Banka koristi za određivanje umanjenja vrijednosti; • Za pretpostavke koje se odnose na budućnost, a koje je koristila uprava Banke u izračunima ECL-a, održali smo razgovore s upravom i potvrdili pretpostavke koristeći javno dostupne informacije; • Za uzorak izloženosti, provjerili smo prikladnost utvrđivanja izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza, uključujući razmatranje potraživanja i otplata u novčanim tokovima i rezultirajućih aritmetičkih izračuna; • Za vjerojatnost neplaćanja (PD) koja se koristi u izračunima ECL-a provjerili smo izračunavanje PD-a kroz ciklus (TTC) i provjerili prikladnost razvoja PD u određenom trenutku (PIT); • Provjerili smo izračun gubitka uslijed neispunjavanja obaveza (LGD) koji Banka koristi u izračunu ECL-a, uključujući prikladnost korištenja kolaterala i dobivene aritmetičke izračune; • Provjerili smo potpunost zajmova i potraživanja, vanbilansnih stavki i ostale finansijske imovine uključene u izračun ECL-a na dan 31. decembar 2018. godine; Razumjeli smo teoretsku ispravnost i testirali matematički integritet modela; • Za podatke iz vanjskih izvora, razumjeli smo proces odabira takvih podataka, njegovu važnost za Banku i kontrole i upravljanje nad tim podacima; • Tamo gdje je to bilo relevantno, koristili smo stručnjake za informacijski sistem da bismo stekli uvjerenje u integritet podataka; • Provjerili smo konzistentnost različitih ulaznih podataka i pretpostavki koje je rukovodstvo Banke koristilo za utvrđivanje umanjenja vrijednosti; i • Provjerili smo prikladnost usklađenja početnih stanja. Procijenili smo objave finansijskih izvještaja koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 kako bismo utvrdili jesu li u skladu sa zahtjevima Standarda. Pogledajte računovodstvene politike, ključne računovodstvene procjene i pretpostavke, objave kredita i potraživanja i upravljanje kreditnim rizikom u Napomenama 2., 3., 4., 23. i 36. uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor odgovoran je za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koji je ustanovila Banka.

Odgovornosti Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.

Odgovornosti Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o.

Sead Bahtanović, direktor i ovlaštenu revizor

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

16. maj 2019. godine

Sabina Softić, partner i ovlaštenu revizor

Izveštaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2018.	2017.
Prihodi od kamata i slični prihodi	5	55.361	55.199
Rashodi od kamata i slični rashodi	6	(9.739)	(10.883)
Neto prihodi od kamata		45.622	44.316
Prihodi od naknada i provizija	7	26.297	24.066
Rashodi od naknada i provizija	8	(5.349)	(4.514)
Neto prihodi od naknada i provizija		20.948	19.552
Prihodi od kursnih razlika, neto	9	2.311	1.988
Ostali poslovni prihodi	10	2.178	2.927
Prihodi iz redovnog poslovanja		4.489	4.915
Troškovi zaposlenih	11	(18.999)	(18.258)
Amortizacija	24, 25	(3.952)	(3.787)
Ostali administrativni troškovi	12	(20.014)	(19.264)
Operativni rashodi		(42.965)	(41.309)
DOBIT PRIJE UMANJENJA VRIJEDNOSTI, REZERVISANJA I POREZA NA DOBIT		28.094	27.474
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13	(3.891)	(4.519)
Ostala rezervisanja	14	(2.670)	(2.839)
Naplaćena otpisana potraživanja		730	1.735
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		22.263	21.851
Porez na dobit	15	(2.760)	(2.009)
NETO DOBIT ZA GODINU		19.503	19.842
Ostala sveobuhvatna dobit (gubitak)			
Neto promjena u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		834	(215)
Neto usklađivanje umanjeja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		222	-
UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT		20.559	19.627
Zarada po dionici (u KM)	16	22,55	22,95

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

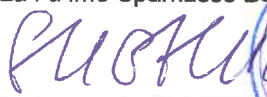
Izvještaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembar 2018. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
IMOVINA			
Novac i računi kod banaka	17	203.723	167.023
Obavezna rezerva kod Centralne banke	18	119.125	111.603
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	19	111	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	20	-	100.520
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21	123.535	-
Finansijska imovina po amortiziranom trošku		968.501	907.147
Plasmani kod drugih banaka	22	-	22.370
Dati krediti i avansi klijentima	23	968.501	884.776
Ulaganja u pridružena pravna lica	24	607	656
Odgođena porezna imovina	15	1.244	653
Ostala imovina	25	5.546	15.536
Unaprijed plaćeni troškovi		696	811
Materijalna i nematerijalna imovina	26	36.333	35.134
Ulaganja u investicijske nekretnine	27	3.582	4.242
		1.463.003	1.343.324
KAPITAL			
Dionički kapital	33	86.473	86.473
Dionička premija		3.000	3.000
Regulatorne i ostale rezerve		45.205	45.205
Akumulirana dobit		41.832	22.856
Revalorizacione rezerve		1.418	(208)
Dobit za godinu		19.503	19.842
		197.431	177.168
OBAVEZE			
Obaveze prema drugim bankama	28	136.733	142.613
Obaveze prema klijentima	29	1.052.949	941.466
Obaveze po uzetim kreditima	30	57.313	63.473
Rezervisanja	31	11.591	9.511
Obaveza za porez na dobit		798	1.046
Odgođene porezne obaveze	15	63	203
Ostale obaveze	32	6.125	7.844
		1.265.572	1.166.156
UKUPNO OBAVEZE I DIONIČKI KAPITAL		1.463.003	1.343.324

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisao za i u ime Sparkasse Bank dd BiH dana 16. maja 2019. godine.

Sanel Kusturica
Predsjednik Uprave

Amir Softić
Član Uprave

Izvještaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	2018.	2017.
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije oporezivanja	22.263	21.851
<i>Usklađenja:</i>		
Amortizacija	3.952	3.787
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja	6.561	7.358
Dobit po osnovu prodaje materijalne i nematerijalne imovine, neto	(548)	(611)
Dobit po osnovu prodaje ulaganja u pridružena lica, neto	-	(361)
Prihod od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju, priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(2.183)	(1.936)
Prihod od dividendi priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(791)	(935)
<i>Novčani tok prije promjena u operativnoj imovini i obavezama:</i>	29.254	29.153
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke	(8.624)	1.707
Neto smanjenje / (povećanje) plasmana bankama, prije rezervisanja	22.370	(17.853)
Neto povećanje kredita i avansa klijentima, prije rezervisanja	(86.155)	(44.103)
Neto smanjenje / (povećanje) ostale imovine, prije rezervisanja	8.253	(11.509)
Neto smanjenje obaveza prema bankama	(5.880)	(30.211)
Neto povećanje obaveza prema klijentima	111.483	149.127
Neto smanjenje rezervisanja	(590)	(1.213)
Neto (smanjenje) / povećanje ostalih obaveza	(1.967)	2.906
Novčana sredstva ostvarena u poslovnim aktivnostima	68.144	78.004
Plaćeni porez na dobit	(2.869)	(2.588)
NETO NOVAC OSTVAREN U POSLOVNIM AKTIVNOSTIMA	65.275	75.416
Investicijske aktivnosti		
Nabavka finansijske imovine raspoložive za prodaju	(19.263)	(33.933)
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	(4.680)	(2.704)
Prilivi od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	737	791
Prilivi od prodaje ulaganja u pridružena lica	-	410
Primljene dividende	791	935
NETO NOVAC KORIŠTEN U INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(22.415)	(34.501)
Finansijske aktivnosti		
Povećanje zajmova	(6.160)	14.934
NETO NOVAC (KORIŠTEN) / OSTVAREN U FINANSIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(6.160)	14.934
NETO POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	36.700	55.849
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA DAN 1. JANUAR	167.023	111.174
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA DAN 31. DECEMBRA	203.723	167.023

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne i ostale rezerve	Akumulirana dobit	Revaloriza- cione rezerve	Dobit za godinu	Ukupno
31. decembar 2016.	86.473	3.000	35.862	13.514	7	18.685	157.541
Raspodjela dobiti za 2016.	-	-	9.343	9.342	-	(18.685)	-
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	19.842	19.842
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	-	-	(215)	-	(215)
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	(215)	19.842	19.627
31. decembar 2017.	86.473	3.000	45.205	22.856	(208)	19.842	177.168
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	-	-	-	(866)	570	-	(296)
01. januar 2018. – MSFI 9	86.473	3.000	45.205	21.990	362	19.842	176.872
Raspodjela dobiti za 2017.	-	-	-	19.842	-	(19.842)	-
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	19.503	19.503
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	1.056	-	1.056
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-	1.056	19.503	20.559
31. decembar 2018.	86.473	3.000	45.205	41.832	1.418	19.503	197.431

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

SPARKASSE Bank dd BiH („Banka“) registrovana je 9. jula 1999. godine kod nadležnog suda u Sarajevu, pod brojem U/I-1291/99. Dana 28. jula 1999. godine Banka je dobila dozvolu za rad od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu „FBA“) broj 01-376/99. Sjedište Banke je u Sarajevu, u ulici Zmaja od Bosne 7.

Većinski dioničar Banke je Steiermarkische Bank und Sparkassen AG, Graz Austria u 100% vlasništvu. Krajnji vlasnik je Erste Group Austria. Konsolidovani finansijski izvještaji Erste Group Austria se mogu dobiti na adresi: Am Belvedere 1, Beč, Austrija.

Osnovna djelatnost Banke

Banka pruža bankarske usluge putem razvijene mreže poslovnica u Bosni i Hercegovini i to:

1. primanje svih vrsta novčanih depozita i drugih novčanih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i finansijski lizing;
3. davanje svih oblika novčanog jemstva;
4. učešće, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novaca i kapitala za svoj i tuđi račun;
5. usluge platnog prometa i prenosa novca;
6. kupovina i prodaja strane valute;
7. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
8. pohranjivanje i upravljanje vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima;
9. usluge finansijskog menadžmenta;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira;
11. usluge faktoringa i forfeting;
12. usluge posredovanja u osiguranju u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju;
13. druge poslove koji proizilaze iz tačke 1-12. ovog člana i ostale poslove iz poslovanja d.d.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Upravna tijela Banke

Nadzorni odbor:

Gerhard Maier	Predsjednik od 14. novembra 2018. godine Član do 14. novembra 2018. godine
Renate Ferlitz	Član
Maximilian Clary und Aldringen	Član od 14. novembra 2018. godine
Ismeta Čardaković	Nezavisni član od 14. novembra 2018. godine Član do 14. novembra 2018. godine
Željko Šain	Nezavisni član od 14. novembra 2018. godine
Sava Dalbokov	Predsjednik do 14. novembra 2018. godine
Georg Bucher	Član do 14. novembra 2018. godine

Uprava:

Sanel Kusturica	Predsjednik Uprave
Nedim Alihodžić	Član Uprave
Amir Softić	Član Uprave

Odbor za reviziju:

Sandra Petrcizek-Mahr	Predsjednik od 10. januara 2018. godine Član do 10. januara 2018. godine
Aida Sivo – Rahimić	Član
Aleksandar Klemenčić	Član
Slaviša Kojić, član	Član
Damir Sokolović	Član od 10. januara 2018. godine
Samir Omerhodžić	Predsjednik do 10. januara 2018. godine

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDARDA

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdani od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, na snazi su za tekući period:

- MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- MSFI 15: "Prihodi iz ugovora s kupcima" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene MSFI 2: "Plaćanje temeljeno na dionicama" – Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja temeljenih na dionicama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" – Primjena MSFI 9: "Finansijski instrumenti" s MSFI 4: "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018. ili kad MSFI 9: "Finansijski instrumenti" bude primijenjen prvi put);
- Izmjene MRS 40: "Ulaganja u nekretnine" – Prenosi ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- Izmjene MSFI 1 i MRS 28 uslijed: "Poboljšanja MSFI-a (ciklus 2014.-2016.)" koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (izmjene za MSFI 1 i MRS 28 će biti na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);
- IFRIC 22: "Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2018.);

Usvajanje spomenutih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvoj promjeni računovodstvenih politika Banke osim u slučaju MSFI 9 čija primjena je detaljnije pojašnjena u Napomeni 2.3.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDARDA

2.2 Standardi i tumačenja koji su objavljeni a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 16: "Najmovi" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- MSFI 17: "Ugovori o osiguranju" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2021.);
- Izmjene MSFI 10: "Konsolidovani finansijski izvještaji" i MRS 28: "Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate" – Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata (stupanje na snagu odgođeno na neodređeni period dok se ne zaključi istraživački projekt o metodi udjela);
- Izmjene MRS 28: "Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate" – Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene različitih standarda uslijed "Poboljšanja MSFI-a (ciklus 2015.-2017.)" koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- IFRIC 23: "Nesigurnosti u poreznom tretmanu" (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na ili nakon 1. januara 2019.)

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene osim MSFI 16 koji utvrđuje načela za priznavanje, mjerenje, prezentiranje i objavljivanje najmovi, tj. kupca („najmoprimca“) i dobavljača („najmodavca“). Standard zahtijeva da najmoprimci obračunavaju sve najmove u okviru jedinstvenog bilansnog modela na sličan način kao i finansiranje najmovi u skladu s MRS-om 17, uz određene iznimke. Računovodstvo najmodavca ostaje uglavnom nepromijenjeno. Prema provedenoj procjeni, Banka ne očekuje značajan utjecaj primjene MSFI-ja 16 na finansijske izvještaje. Banka je napravila pregled ugovora najmovi te izračunala efekte prve primjene klasifikacije ugovora po MSFI 16. Ukupan procijenjeni efekt prava na korištenje imovine iznosi 2.698 hiljada KM odnosno 0,18% u odnosu na ukupnu aktivu Banke i rezultira povećanjem ukupne imovine i ukupnih obaveza Banke u navedenom iznosu.

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.3 MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Od 1. januara 2018. godine Banka je primjenila zahtjeve MSFI-a 9 'Finansijski instrumenti' koji zamjenjuje MRS 39 'Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje'. Primjena ovog standarda dovela je do izmjena računovodstvenih politika u području klasifikacije i mjerenja finansijske imovine i finansijskih obaveza te umanjena vrijednosti finansijske imovine. Zahtjevi MSFI-a 9 doveli su i do značajnih promjena MSFI-a 7 'Finansijski instrumenti: Objavljivanje' čime je objava informacija o finansijskim instrumentima prilagođena novim zahtjevima.

Standard zahtijeva retrospektivnu primjenu (izuzev računovodstva zaštite), a prezentovanje uporednih podataka nije obavezno te je Banka izabrala takav pristup. Na taj način, uporedni podaci u finansijskim izvještajima za 2018. godinu predstavljaju strukturu korištenu u finansijskim izvještajima za 2017. godinu te objave vezane uz uporedno razdoblje sadrže zahtjeve MRS-a 39 što se tiče klasifikacije, mjerenja i umanjena vrijednosti te zahtjeve MSFI-a 7 (prije izmjena koje je donio MSFI 9). Iz navedenih razloga, dio računovodstvenih politika koji se odnosi na područje finansijskih instrumenata regulisano MRS-om 39 sastavni je dio izvještaja.

U nastavku ispod su prikazani efekti prelaska standarda MRS 39 na MSFI 9.

Klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata

Kao osnova za klasifikaciju dužničke imovine koristi se poslovni model subjekta za upravljanje finansijskom imovinom i ugovorne karakteristike novčanog toka finansijske imovine. Shodno tome dužničke instrumente treba mjeriti po amortiziranom trošku ako je:

- a) poslovni model držanje finansijske imovine isključivo za prikupljanje ugovornih novčanih tokova,
- b) ugovorni novčani tokovi isključivo odražavaju isplate glavnica i kamata.

Svi ostala dužnički instrumenti i instrumenti kapitala, uključujući i investicije u složene kreditne instrumente i dužničke vrijednosne papire, moraju biti priznata po fer vrijednosti i prikazuju se kroz bilans uspjeha, osim investicija u vlasničke vrijednosne instrumente koji se ne drže radi trgovine, koji se mogu zabilježiti u bilansu uspjeha ili u rezervi.

Zahtjevi novog standarda na području umanjena vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka te zamjenjuje trenutni MRS 39 model nastalih gubitaka. Novi model očekivanog kreditnog gubitka uključuje tri faze pristupa pri čemu se finansijska sredstva kreću kroz faze kako se njihova kreditna kvaliteta mijenja. U prvoj fazi očekivani gubitak se računa za period koji je jednak 12 mjeseci, a za naredne dvije faze očekivani gubici se računaju za cjelokupan životni vijek instrumenta.

Banka je procesu procjene pregleda ugovornih karakteristika portfolija, te je procijenila da će cjelokupan portfolio kredita datih klijentima biti mjereno prema amortizacijskom trošku, a portfolio vrijednosnih papira po fer vrijednosti. Procjene pokazuju da prelazak na novi standard nema značajnijih efekata na umanjene vrijednosti u bilansu Banke (procijenjeni efekat je 296 hiljada KM, odnosno smanjenje ukupnog kapitala za 0,17% u odnosu na ukupni kapital na 31. decembar 2017).

Standard je zvanično u primjeni od 1. januara 2018. godine i efekti prve primjene je prikazan kroz kapital Banke.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.3 MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje promjene među kategorijama vrednovanja i knjigovodstvenim iznosima finansijske imovine i finansijskih obaveza prema MRS-u 39 i MSFI-u 9 na dan 1. januara 2018. godine. Radi ilustracije uticaja tranzicije, efekti su objavljeni u odnosu na izvorne bilansne pozicije koje odražavaju zahtjeve MRS-a 39.

IMOVINA	MRS 39		Efekat MSFI 9	MSFI 9	
	Kategorija mjerjenja	Neto iznos 31. decembar 2017.		Kategorija mjerjenja	Neto iznos 1. januar 2018.
Novac i računi kod banaka	Amortizirani trošak	167.023	622	Amortizirani trošak	167.645
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	Amortizirani trošak	111.603	-	Amortizirani trošak	111.603
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Raspoloživo za prodaju)	100.520	251	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD)	100.771
				Fer vrijednost kroz bilans uspjeha (FVOSD)	
					147
Dati krediti i avansi klijentima	Amortizirani trošak	884.776	(484)	Amortizirani trošak	884.292
Plasmani kod drugih banaka	Amortizirani trošak	22.370	-	Amortizirani trošak	22.370
Ulaganja u pridružena pravna lica	Po trošku ulaganja umanjenom za ispravku vrijednosti	656	-	Po trošku ulaganja umanjenom za ispravku vrijednosti	656
Odgodena porezna imovina	Amortizirani trošak	653	419	Amortizirani trošak	1.072
Ostala imovina	Amortizirani trošak	15.536	68	Amortizirani trošak	15.603
Unaprijed plaćeni troškovi	Amortizirani trošak	811	-	Amortizirani trošak	811
Materijalna i nematerijalna imovina	-	35.134	-	-	35.134
Ulaganja u investicijske nekretnine	-	4.242	-	-	4.242
Ukupna imovina		1.343.324	1.023		1.344.347
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama	Amortizirani trošak	142.613	-	Amortizirani trošak	142.613
Obaveze prema klijentima	Amortizirani trošak	941.466	-	Amortizirani trošak	941.466
Obaveze po uzetim kreditima	Amortizirani trošak	63.473	-	Amortizirani trošak	63.473
Rezervisanja	Amortizirani trošak	9.511	1.049	Amortizirani trošak	1.560
Obaveza za porez na dobit	Amortizirani trošak	1.046	473	Amortizirani trošak	1.519
Odgodene porezne obaveze	Amortizirani trošak	203	(203)	Amortizirani trošak	-
Ostale obaveze	Amortizirani trošak	7.844	-	Amortizirani trošak	7.844
Ukupne obaveze		1.166.156	1.319		1.167.475
KAPITAL					
Dionički kapital	-	86.473	-	-	86.473
Trezorske dionice	-	3.000	-	-	3.000
Regulatorne i ostale rezerve	-	45.205	-	-	45.205
Akumulirana dobit	-	22.856	(866)	-	21.990
Revalorizacione rezerve	-	(208)	570	-	362
Dobit za godinu	-	19.842	-	-	19.842
UKUPNO KAPTAL	-	177.168	(296)	-	176.872
UKUPNO OBAVEZE I KAPTAL	-	1.343.324	1.023	-	1.344.347

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.3 MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

U donjoj tabeli dato je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti i reklasifikacija finansijske imovine kao posljedica prve primjene MSFI na 1. januar 2018. godine.

Finansijski instrumenti	Stanje 31. decembar 2017 (MRS 39)	Reklasifikacija	Ponovno mjerjenje	Stanje 1. januar 2018 (MSFI 9)
Novac i računi kod banaka				
Početno stanje prema MRS 39	167.023	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 17.)	-	-	622	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	167.645
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH				
Početno stanje prema MRS 39	111.603	-	-	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	111.603
Plasmani kod drugih banaka				
Početno stanje prema MRS 39	22.370	-	-	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	22.370
Dati krediti i avansi klijentima				
Početno stanje prema MRS 39	884.776	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 20.)	-	-	(484)	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	884.292
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju				
Početno stanje prema MRS 39	100.520	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9	-	(100.520)	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha				
Početno stanje prema MRS 39	-	-	-	-
Reklasifikacija (Napomena 19.)	-	147	-	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	147
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Početno stanje prema MRS 39	-	100.373	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 21.)	-	-	398	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	100.771
Odgođena porezna imovina				
Početno stanje prema MRS 39	653	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 15.)	-	-	419	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	1.072
Ostala imovina				
Početno stanje prema MRS 39	15.732	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9	-	-	68	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	15.800
Ukupno	1.302.677	-	1.023	1.303.700

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.3 MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

U donjoj tabeli dato je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti finansijskih obaveza kao i rezervacija za vanbilansne izloženosti kao posljedica prve primjene MSFI na 1. januar 2018. godine.

Finansijske obaveze	Stanje 31. decembar 2017 (MRS 39)	Reklasifikacija	Ponovno mjerjenje	Stanje 1. januar 2018 (MSFI 9)
Rezervisanja za vanbilans				
Početno stanje prema MRS 39	2.493	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 31.)	-	-	1.049	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	3.542
Obaveza poreza na dobit				
Početno stanje prema MRS 39	1.046	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 15.)	-	-	473	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	1.519
Odgođene porezne obaveze				
Početno stanje prema MRS 39	203	-	-	-
Ponovno mjerjenje prema MSFI 9 (Napomena 15.)	-	-	(203)	-
Završno stanje prema MSFI 9	-	-	-	-
Ukupno	3.742	-	1.319	5.061

U donjoj tabeli dato je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti umanjenja vrijednosti i rezervacija za vanbilansne izloženosti kao posljedica prve primjene MSFI na 1. januar 2018. godine.

Umanjenja vrijednosti i rezervisanja

	Umanjenje prema MRS 39 (stanje 31. decembra 2017.) u 000 KM	Reklasifikacija	Ponovno mjerjenje (stanje 1. januara 2018.) u 000 KM	Umanjenje prema MSFI 9
Novac i računi kod banaka	752	-	(622)	130
Dati krediti i avansi klijentima	84.049	-	5.197	89.246
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	430	(430)	-	-
Rezervisanja za vanbilans	2.493	-	1.049	3.542
Ukupno	87.724	-	5.238	92.962

Efekat prve primjene MSFI 9 u iznosu od 484 hiljade KM na umanjenju vrijednosti datih kredita i avansa klijentima je rezultat vraćanja suspendovane kamate iz vanbilansne evidencije u bilansu u ukupnom bruto knjigovodstvenom iznosu od 4.713 hiljade KM, kao i ponovnog mjerenja umanjenja vrijednosti koje je rezultiralo efektom u iznosu od 5.197 hiljada KM.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od finansijskih izvještaja Banke pripremljenih u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja.

Osnova za prezentiranje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za određene finansijske instrumente koji se mjere po revalorizovanim iznosima ili po fer vrijednostima na kraju svakog izvještajnog perioda.

Historijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za leasing transakcije koje su u djelokrugu MRS 17 i za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36. Osim toga za potrebe finansijskog izvještavanja, pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na nivoe 1, 2 ili 3 na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- Nivo1 ulazni podaci su kotirane cijene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze kojima Banka može pristupiti na datum mjerenja; pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima;
- Nivo 2 ulazni podaci, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 ulazni podaci su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama, s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Banci. Konvertibilna marka (KM) je fiksno vezana za Euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 4.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Banka ima značajan uticaj, a koji nije ni zavisno društvo, niti udio u zajedničkom ulaganju. Značajan uticaj znači moć sudjelovanja u donošenju odluka u finansijskim i poslovnim politikama toga subjekta, ali ne i kontrolu niti zajedničku kontrolu nad politikama.

Rezultati, imovina i obaveze pridruženog društva iskazani su u finansijskim izvještajima pripremljenim metodom udjela izvještajima metodom udjela, od početnog datuma njihovog prvobitnog uticaja, do njihovog okončanja.

Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena pravna lica u izvještajima su iskazana po trošku sticanja usklađenim za promjene udjela Banke u neto imovini pridruženog društva nakon sticanja, korigovanom za svako eventualno umanjeње vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Banke u tom pridruženom društvu, koji uključuju sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Banke u pridruženo društvo, se ne priznaju.

Višak troška sticanja iznad udjela Banke u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva na datum sticanja priznaje se kao goodwill. Goodwill se uključuje u knjigovodstveni iznos ulaganja i njegovo umanjeње se procjenjuje u sklopu cijelog ulaganja. Svaki višak udjela Banke u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva se nakon procjene izravno priznaje u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatanj dobiti. U transakcijama između pridruženih društava i same Banke, dobiti i gubici se eliminišu do visine udjela Banke u pridruženom društvu.

Mjerenje i priznavanje ulaganja u odvojenim finansijskim izvještajima

Ulaganja u zavisna i pridružena društva u odvojenim finansijskim izvještajima prikazana su po trošku sticanja, korigovano za umanjeње vrijednosti pojedinačnog ulaganja, ukoliko je to potrebno.

Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Banka biti sposobna realizirati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi od kamata se iskazuju po načelu vremenske osnove, u odnosu na ostatak glavnice i primijenjenoj efektivnoj kamatnoj stopi koja je jednaka diskontiranom procijenjenom budućem novčanom toku tokom očekivanog operativnog vijeka finansijskog sredstva do njenog neto knjigovodstvenog iznosa.

Naknade za odobrenje kredita se nakon odobrenja i povlačenja kreditnih sredstava odgađaju, (zajedno s povezanim direktnim troškovima odobrenja) i priznaju kao usklađenje efektivnog prinosa na kredit tokom perioda kreditiranja.

Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno. Obračun prihoda od kamate se obustavlja kada se ustanovi da nije izvjestan. Suspendirana kamata se iskazuje kao prihod kada se naplati.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od provizija u domaćem i inostranom platnom prometu, te naknada za odobrenje kredita i drugih kreditnih instrumenata Banke.

Provizije od platnog prometa priznaju se u periodu u kojem su usluge pružene.

Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Poreski rashod se temelji na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne.

Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi. Banka ima obavezu plaćanja raznih direktnih poreza, koji su iskazani u okviru administrativnih troškova.

Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine ("CBBH") i stanja na žiro računima kod drugih banaka.

Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod CBBH je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti

Priznavanje

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju.

Klasifikacija i mjerenje

Prema MSFI-u 9 sva finansijska imovina i obaveze treba se priznati u izvještaju o finansijskom položaju i mjeriti u skladu sa dodijeljenim kategorijama mjerenja.

Klasifikacija finansijske imovine, pri početnom priznavanju, ovisi o:

- i. poslovnom modelu Banke za upravljanje finansijskom imovinom – određuje se na osnovi poslovnog cilja upravljanja finansijskom imovinom odnosno procjene drži li se finansijska imovina radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine ili samo radi prodaje
- ii. karakteristikama ugovornih novčanih tokova finansijske imovine - određuje se na osnovu procjene jesu li ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanje glavnice i kamata („SPPI“) na preostali iznos glavnice

Primjena ovih kriterija dovodi do klasifikacije finansijske imovine u tri kategorije mjerenja.

Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Finansijska sredstva su mjerena po amortiziranom trošku ako se drže u poslovnom modelu čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova, a njihovi ugovorni novčani tokovi su SPPI.

U bilansu stanja ova sredstva se iskazuju po amortizovanom trošku, tj. bruto knjigovodstvenoj vrijednosti korigovanoj za umanjenje vrijednosti kreditnog gubitka. Prikazani su pod stavkom „Dati krediti i avansi klijentima“, „Ostala imovina“, „Plasmani kod drugih banaka“, „Obavezna rezerva kod Centralne banke“ i „Novac i računi kod banaka“. Novac i računi kod drugih banaka uključuju samo potraživanja (depozite) od centralnih banaka i kreditnih institucija koja se isplaćuju po zahtjevu. Isplativo po zahtjevu znači da oni mogu biti povučeni u bilo koje vrijeme ili sa rokom doznake od samo jednog radnog dana ili 24 sata.

Prihodi od kamata na ova sredstva se izračunavaju metodom efektivne kamate i uključuju se u stavku „Prihodi od kamata i slični prihodi“ u okviru „Neto prihod od kamata“ u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobici ili gubici od umanjenja vrijednosti uključeni su u stavku „Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja“. Dobici i gubici od prestanka priznavanja (kao što je prodaja) imovine iskazuju se pod stavkom „Ostali poslovni prihodi“.

U Banci, finansijska sredstva po amortizovanom trošku predstavljaju najveću kategoriju mjerenja, koja uključuje veliku većinu kreditnih poslova prema klijentima, međubankarskom kreditnom poslovanju, depozitima kod centralnih banaka, iznosima u toku poravnanja, trgovinskim i drugim potraživanjima.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska sredstva dužničkog instrumenta se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) ako su ugovorni novčani tokovi u skladu sa SPPI i drže se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom imovine. U izvještaju o finansijskom položaju, uključeni su kao „finansijsko sredstvo po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit“.

Prihod od kamata na ovu imovinu izračunava se primjenom metode efektivne kamatne stope i uključen je u stavku „Prihodi od kamata“ pod „Neto prihod od kamata“ u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobici i gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao „Gubici od umanjenja vrijednosti i rezerviranja“ dok se u izvještaju o finansijskom položaju prikazuju kroz kapital (OCI). Kao rezultat, uticaj na izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti je isti kao i kod finansijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku.

Razlika između fer vrijednosti po kojoj se imovina iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju i komponente amortiziranog troška se priznaje kao akumulirana ostala sveobuhvatna dobit u kapitalu, posebno u okviru revalorizacijske rezerve u izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjena za period iskazana je kao OCI u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao „Revalorizacione rezerve“. Kada se finansijsko sredstvo prestaje priznavati, iznos koji je prethodno akumuliran u OCI se reklasificira u dobit ili gubitak i iskazuje kao „Ostali poslovni prihodi“.

Banka klasificira ulaganja u dužničke vrijednosne papire mjerene prema FVOCI. Oni su dio „držanje do naplate i prodaja“ poslovnog modela. Oni se odnose na različite poslovne ciljeve, kao što su ispunjavanje internih / eksternih uslova za rizik likvidnosti i efikasno plasiranje viška strukturne likvidnosti, strateških pozicija odlučениh od strane upravnog odbora, pokretanje i podsticanje odnosa sa klijentima, zamjena kreditnog poslovanja ili drugih aktivnosti poboljšanja prinosa. Zajednička osobina investicija u dužničke instrumente na FVOCI je da je aktivna optimizacija prinosa putem prodaje integralna u postizanju ciljeva. Prodaja se vrši kako bi se optimizirala pozicija likvidnosti ili ostvarili dobici / gubici po fer vrijednosti. Kao rezultat toga, poslovni ciljevi postižu se i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom vrijednosnih papira.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Postoje razni razlozi za dodjeljivanje fer vrijednosti finansijskim sredstvima kroz bilans uspjeha (FVPL):

Finansijska sredstva čiji ugovorni novčani tokovi se ne smatraju SPPI automatski se mjere na FVPL. U poslovanju Banke to se ne odnosi na zajmove klijentima i dužničke vrijednosne papire. Glavni razlog za neuspjeh u procjeni SPPI-a je da one imaju kritične klauzule kamata koje ne prolaze kvantitativno testiranje koje zahtijeva MSFI 9.

Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza

Finansijske obaveze klasifikuju se kao amortizirani trošak, osim ako se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijske obaveze koje se mjere po amortiziranom trošku

Finansijske obaveze koje se mjere po amortiziranom trošku prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju na poziciji 'Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku'. Pod tom pozicijom uključeni su 'Depoziti banaka', 'Depoziti klijenata', 'Pozajmice' i 'Ostale finansijske obaveze'.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijske obaveze koje se mjere po amortiziranom trošku (nastavak)

Kod naknadnog mjerenja finansijskih obaveza po amortiziranom trošku, troškovi kamata priznaju se u izvještaj o bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope a prikazuju se na poziciji 'Kamatni trošak' pod 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobici ili gubici nastali kao rezultat prestanka priznavanja finansijske obaveze priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti te prikazuju na poziciji 'Ostali dobiti ili gubici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha'.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

MSFI 9 model očekivanog kreditnog gubitka uključuje tri faze, odnosno tri nivoa kreditnog rizika, pri čemu se finansijska imovina kreće kroz faze kako se mijenja njena kreditna kvaliteta.

	Faza 1 Zdrav portfolio	Faza 2 Značajno povećanje kreditnog rizika	Faza 3 Problematičan portfolio
Očekivani gubitak	U periodu od 12 mjeseci	U cijelom periodu trajanja kredita	U cijelom periodu trajanja kredita
Kriterij za grupisanje i određivanje nivoa rizika	Kašnjenje ≤30 dana po MSFI brojaču FBA klasifikacija ≤B5% Klijent nije u statusu neizmirivanja obaveza po bilo kojem osnovu	Kašnjenje ≥31 dan ≤90 dana po MSFI brojaču FBA klasifikacija >B5% Pogoršanje položaja klijenta Klijent nije u statusu neizmirivanja obaveza po bilo kojem osnovu	Kašnjenje >90 dana po MSFI brojaču odnosno, Klijent je u statusu neizmirivanja obaveza po bilo kom osnovu

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Finansijska imovina prestaje se priznavati ukoliko su ispunjeni sljedeći kriteriji:

- Ugovorna prava na novčane tokove finansijske imovine isteknu, ili
- Banka prenosi finansijsku imovinu pod uslovima koji zadovoljavaju kriterije prestanka priznavanja.

Prilikom prenosa finansijske imovine potrebno je procijeniti obim u kojem se zadržavaju rizici i povrati vlasništva od te finansijske imovine. U tom slučaju:

- ako se prenesu suštinski svi rizici i povrati od vlasništva finansijske imovine, prestaje se priznavati finansijska imovina,
- ako se ne prenesu niti zadržavaju suštinski svi rizici i povrati od vlasništva finansijske imovine, finansijska imovina se prestaje priznavati ako je i kontrola nad tom finansijskom imovinom prenesena.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijske imovine zbog značajnih promjena ugovornih uslova

U kreditnom poslovanju Banke može doći do promjena ugovornih uslova finansijske imovine bilo kao rezultat pregovora radi prilagodbe izmijenjenim tržišnim uslovima ili radi sprečavanja finansijskih poteškoća klijenta, odnosno radi maksimiziranja mogućnosti naplate ako je klijent već u finansijskim poteškoćama.

Kao rezultat promjene uvjeta ili modifikacije ugovornih novčanih tokova finansijske imovine može doći do prestanka priznavanja finansijske imovine te priznavanja nove, izmijenjene finansijske imovine. Banka je definisala niz kriterija za prestanak priznavanja koji (kvalitativno ili kvantitativno) određuju da li je promjena ugovornih uvjeta finansijske imovina dovoljno značajna da zadovolji uslove za prestanak priznavanja.

Značajne modifikacije dovode do prestanka priznavanja izvornog finansijskog sredstva i inicijalnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva kao novog finansijskog instrumenta. Oni uključuju sljedeće događaje:

- a) Promjena ugovornih uslova koja dovodi do promjene druge ugovorne strane;
- b) Promjenu valute ugovora (osim ako je promjena rezultat korištenja ugrađene opcije u izvornom ugovoru s unaprijed dogovorenim uvjetima promjene, ili ako je nova valuta vezana za izvornu valutu);
- c) uvođenje ugovora koji ne zadovoljavaju ne-SPPI test; i uklanjanje ugovorne karakteristike koja nije SPPI.

Neki kriteriji za prestanak priznavanja razlikuju da li se ugovorne modifikacije primjenjuju na dužnike koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama. Primjena određenih modifikacija na dužnike u finansijskim poteškoćama ne smatra se značajnom jer je cilj poboljšanje izgleda banke da nadoknadi potraživanja tako što će prilagoditi raspored otplate određenim finansijskim uvjetima tih dužnika. S druge strane, takve ugovorne modifikacije koje se primjenjuju na izvršne dužnike mogu se smatrati dovoljno značajnim da bi opravdale prestanak priznavanja, kao što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Iz ove perspektive, sljedeći kriteriji dovode do prestanka priznavanja, osim ako se ne smatraju 'forbearance mjerama', one se primjenjuju na klijente u defaultu ili su trigger za default:

- plan otplate izmijenjen je na način da se ponderisani preostali rok dospjeća imovine izmijeni za više od 100% i ne manje od dvije godine u odnosu na izvorno sredstvo;
- promena vremena / iznosa ugovornih novčanih tokova rezultirajući time da je sadašnja vrednost modifikovanih tokova gotovine (diskontovana po efektivnoj kamatnoj stopi prije modifikacije) različita za više od 2% bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva neposredno prije izmjene (kumulativna procjena uzimajući u obzir sve modifikacije koje su se dogodile u posljednjih dvanaest mjeseci); ili
- komercijalna pregovaranja pokrenuta od strane dužnika koji traže bolje uslove kao alternativu ponovnom finansiranju, dok postoji opcija za prijevremenu otplatu / rano prekidanje i dovoljno konkurentno tržište refinansiranja. Nadalje, troškovi koje bi dužnik imao u slučaju prijevremene otplate / prijevremenog raskida ugovora trebalo bi da budu ocijenjeni kao dovoljno niski da bi ga ne bi odbili. Ovaj otkazni rok se rijetko primjenjuje za kredite u fazi 2 i nikada u fazi 3.

Ako se ugovorne modifikacije koje se smatraju 'forbearance mjerama' primjenjuju na klijente u statusu neispunjavanja obaveza ili su triggeri za status neispunjenja obaveza toliko značajni da se kvalitativno procjenjuju kao ukidanje izvornih ugovornih prava, rezultiraju prestankom priznavanja. Primjeri takvih izmjena su:

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijske imovine zbog značajnih promjena ugovornih uslova (nastavak)

- novi ugovor sa bitno drugačijim uslovima potpisan je kao dio restrukturiranja;
- konsolidacija višestrukih originalnih zajmova u jedan sa bitno različitim uslovima; ili transformacija revolving kredita u ne-revolving.

Izmjene ugovora koje dovode do prestanka priznavanja izvornih sredstava rezultiraju početnim priznavanjem novih finansijskih sredstava. Ako je dužnik u kašnjenju ili ako značajna modifikacija dovodi do neizvršenja obaveza, onda će se novo sredstvo tretirati kao POCI.

Ako dužnik nije u kašnjenju ili ako značajna modifikacija ne dovede do neispunjavanja obaveza, novo sredstvo priznato nakon prestanka priznavanja originalne imovine će biti u fazi 1. Za kredite koji se mjere po amortizovanoj vrijednosti, neamortizovani iznos naknada za izdavanje / troškove prijema iskazane u efektivnoj kamatnoj stopi prikazuju se kao 'Neto prihod od kamata' na datum prestanka priznavanja.

Za finansijsku imovinu mjerenu po FVPL-u, bez obzira da li su u kašnjenju, dobici i gubici od prestanka priznavanja uključuju se u iste stavke izvještaja o prihodima kao njihov rezultat mjerenja.

Za sredstva dužničkog instrumenta koja se ne mjere po FVPL-u i koja su predmet ugovornih modifikacija koja ne rezultiraju prestankom priznavanja, bruto knjigovodstvena vrijednost sredstva se usklađuje s priznavanjem dobiti ili gubitka od promjene u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobitak ili gubitak promjene je jednak razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti prije izmjene i sadašnje vrijednosti novčanih tokova na osnovu modificiranih termina diskontiranih s izvornom efektivnom kamatnom stopom. U izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje kao „Prihodi od kamata“ ako se izmjena odnosi na finansijsku imovinu u fazi 1. Za finansijsku imovinu u fazi 2 i 3 i finansijskoj imovini POCI, dobici ili gubici prikazani su kao „Umanjenja vrijednosti i rezervisanja“.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Banke otpuštene, otkazane ili ističu.

Materijalna i nematerijalna imovina

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali.

Imovina u izgradnji, koja se gradi u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazana je po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Trošak nabavke uključuje i profesionalne naknade, te, za kvalificirana sredstva, troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Banke. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Materijalna i nematerijalna imovina (nastavak)

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabavke i amortizuje se linearno tokom procijenjenog vijeka upotrebe, osim za imovinu nabavne vrijednosti ispod 800 KM koja se rashoduje u potpunosti u periodu nabavke.

Procijenjeni vijek trajanja imovine se može prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Građevinski objekti	33 – 50 godina	33 – 50 godina
Računari	5 godina	5 godina
Vozila	6 godina	6 godina
Namještaj i ostala uredska oprema	5 – 10 godina	5 – 10 godina
Nematerijalna imovina	5 godina	5 godina

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa te imovine i priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještajnog perioda Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Na dan 31. decembar 2018. godine, zbog promjene namjene korištenja investicionih nekretnina knjiženo je umanjenje materijalne imovine Banke u iznosu od 665 hiljada KM, uvećane su vlastite građevine.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Naknade zaposlenima

U ime svojih zaposlenika, Banka plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu Banka gore navedene doprinose plaća u korist penzijskog i zdravstvenog fonda Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou). Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine za odlazak u penziju

Banka pravi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 6 prosječnih mjesečnih plata zaposlenog ili 6 prosječnih plata na nivou Federacije Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom izvještaju Federalnog zavoda za statistiku, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije.

Banka knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u periodu u kojem su otpremnine zarađene.

Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u konvertibilne marke po službenom kursu CBBH na datum transakcije, koji odgovara tržišnom kursu. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja o finansijskom položaju primjenom kursa važećeg na taj datum. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještajnog perioda. Dobici i gubici proizašli iz promjena u kursevima valuta uključuju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu CBBH koji je važeći na datum izvještajnog perioda. Kursevi CBBH za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2018.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,707552 KM
31. decembar 2017.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,630810 KM

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Rezervisanja

Banka priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Banke određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvaća uplaćene redovne i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Regulatorne rezerve

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti priznaje se u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo FBiH ("FBA"), te nije raspodjeljiva.

Revalorizacije rezerve za ulaganja

Revalorizacije rezerve za ulaganja uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2018. i 2017. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE

U primjeni računovodstvenih politika Banke, koje su objašnjene u Napomeni 3., Uprava je obavezna da prosudi, procjeni i pretpostavi knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza koje se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji su uzeti u obzir kao relevantni. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i temeljne pretpostavke se stalno revidiraju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

SPPI procjena

Procjena da li ugovorni novčani tokovi finansijskih sredstava dovode do novčanih tokova koji su isključivo plaćanje glavnice i kamata (SPPI) podliježe primjeni značajnih prosudbi koje se oslanjaju na smjernice u MSFI 9. Ove presude su ključne za MSFI 9 klasifikacija i proces mjerenja kako oni određuju da li se sredstvo mora mjeriti na FVPL ili, ovisno o procjeni poslovnog modela, po amortiziranom trošku ili na FVOCI. Kada se uzimaju u obzir specifičnosti kredita u poslovanju Banke, značajne oblasti prosuđivanja su naknade za prijevremenu otplatu, krediti za finansiranje projekata i benchmark test za kredite sa kritičnim klauzulama vezanim za kamate.

Najkritičnije područje procjena SPPI u poslovanju Banke su krediti sa kritičnim klauzulama kamata. Mjerenje kamata se odnosi na finansijska sredstva s promjenjivom kamatnom stopom gdje:

- referentna stopa (kao što je Euribor) se razlikuje od učestalosti preračunavanja stope;
- kamatna stopa je fiksna prije početka kamatnog perioda;
- vremenski zaostaci nastaju iz prosječnih stopa u prethodnim razdobljima;
- ili kombinacija navedenog.

U tu svrhu, Banka je razvila ono što se naziva „benchmark test“ kako bi procijenila da li bi kritična klauzula kamata mogla rezultirati ugovornim (nediskontovanim) novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od inicijalnog ugovora. Osim karakteristika kritičnih klauzula kamata, uslovi ovog benchmark testa odgovaraju aktivni u testu.

Za sredstva sa kritičnim klauzulama na kamate koja proizlaze samo iz prethodnih i prosječnih stopa (tj. nema neusklađenosti koja proizlazi iz perioda koji se razlikuje od učestalosti preračunavanja), SPPI usklađenost se smatra ispunjenom na osnovu kvalitativne procjene ako vremenski razmak između fiksiranja stope i početka kamatnog perioda ne prelazi jedan mjesec.

Kvantitativni benchmark test se izvodi na inicijalnom priznavanju ugovora. Prag važnosti za kumulativni omjer novčanog toka, kvantitativni prag značajnosti postavljen je na 5%. Ako se prekorače pragovi značajnosti, benchmark test se ne prolazi, a finansijsko sredstvo mora se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE

Ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

SPPI procjena (nastavak)

Nakon prelaska na MSFI 9 za kredite i dužničke vrijednosne papire, proveden je benchmark test u odnosu na kamatne uslove pri njihovom početnom priznavanju. Svi krediti sa karakteristikama kritičnih klauzula na kamate su prošli test i stoga nije bilo potrebe za mjerenjem kredita po FVPL. Za nove ugovore ne očekuju se značajni obimi sa kritičnim klauzulama kamata koji nisu uspjeli da ispune benchmark test uslijed preventivnih aktivnosti preduzetih tokom projekta implementacije MSFI-a 9, čiji je cilj smanjenje obima kredita koji bi se mjerili po FVPL-u.

Procjena poslovnog modela

Za svako finansijsko sredstvo koje je usklađeno sa SPPI prilikom početnog priznavanja, Banka mora procijeniti da li je to dio poslovnog modela u kojem se imovina drži radi naplate ugovornih novčanih tokova, prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili se drže u drugim poslovnim modelima. Kao posljedica toga, kritični aspekt u razlikovanju poslovnih modela je učestalost i značaj prodaje imovine u odgovarajućem poslovnom modelu. Budući da se raspodjela imovine poslovnim modelima zasniva na početnoj procjeni, može se dogoditi da se u narednim razdobljima novčani tokovi ostvare drugačije nego što se prvobitno očekivalo, a može se činiti da je drugačiji metod mjerenja primjenjiv. U skladu sa MSFI 9, takve naknadne promene generalno ne dovode do reklasifikacije ili korekcije grešaka prethodnog perioda u odnosu na postojeća finansijska sredstva. Nove informacije o tome kako se realizuju novčani tokovi mogu, međutim, ukazati na to da se poslovni model, a time i metod mjerenja, mijenjaju za novonastalu imovinu.

U Banci, prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje aktive koja je blizu dospijeca, rijetke prodaje izazvane neponavljajućim događajem (kao što su promjene u regulatornom ili poreznom okruženju, velika interna reorganizacija ili poslovna kombinacija, teška kriza likvidnosti, itd.) smatra se da nisu u suprotnosti sa održanim poslovnim modelom ugovornih novčanih tokova. Ostale vrste prodaje sprovedene u poslovnom modelu koji se drži za prikupljanje procjenjuju se retroaktivno, a ako premašuju određene kvantitativne pragove, ili kada se to smatra potrebnim s obzirom na nova očekivanja, Banka provodi prospektivni test. Ako je rezultat bio da knjigovodstvena vrijednost sredstava za koja se očekuje da će biti prodana u očekivanom vijeku trenutnog portfolija poslovnog modela, iz razloga koji nisu gore navedeni, prelazi 10% knjigovodstvene vrijednosti portfelja, bilo koje nove akvizicije bi bile klasifikovane u drugi poslovni model.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

Model očekivanog umanjenja kreditnog gubitaka je inherentno zasnovan na procjeni, jer zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka bez pružanja detaljnih smjernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je utvrdila posebna pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih informacija i kvantitativnih pragova. Druga oblast složenosti odnosi se na uspostavljanje grupa sličnih sredstava kada se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na kolektivnoj osnovi prije nego što su specifične informacije dostupne na nivou pojedinačnog instrumenta. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijsku statistiku vjerovatnoća neispunjavanja obaveza i stope gubitka u slučaju neizvršenja obaveza, njihove ekstrapolacije u slučaju nedostatka podataka, individualne procjene gotovinskih tokova i vjerovatnoće različitih scenarija uključujući informacije o budućnosti.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE

Ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata (nastavak)

Prema modelu umanjenja gubitka nastalog gubitka po MRS 39 koji je korišćen za uporedni period, Banka je pregledala svoja finansijska sredstva koja nisu mjerena po fer vrijednosti kroz bilans uspeha na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju da bi procijenila da li gubitak od umanjenja vrijednosti treba biti evidentiran u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ovim se utvrđuje da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju kao rezultat nastanka gubitka nakon početnog priznavanja i procjene iznosa i vremena budućih novčanih tokova prilikom utvrđivanja gubitka od umanjenja vrijednosti.

Detaljna objašnjenja o identifikaciji značajnih povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivnu procjenu, tehnike procjene koje se koriste za mjerenje 12-mjesečnih i očekivanih kreditnih gubitaka i očekivanja, kao i definicija neispunjavanja obaveza, prikazani su u Napomeni 36 Upravljanje rizicima, dio h. Kreditni rizik.

Vijek trajanja nekretnina i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3., Banka pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja

Kao što je opisano u Napomeni 3., Banka ocjenjuje pokazatelje umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja i njihov uticaj na procijenjene buduće tokove iz kredita i potraživanja.

Regulatorna rezerviranja izračunata u skladu sa propisima FBA

Za potrebe ocjene adekvatnosti kapitala i priznavanja rezervi za kreditne gubitke formirane iz dobiti u kapitalu i rezervama, u skladu sa lokalnim propisima i relevantnim propisima FBA, Banka također računa i rezervisanja u skladu sa tim propisima. Relevantni plasmani klasifikuju se u odgovarajuće skupine za potrebe FBA u skladu sa navedenim propisima ovisno o danima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja, te rezervišu u skladu sa propisanim postocima rezerviranja.

Sudski sporovi

Direkcija pravnih poslova Banke provodi pojedinačnu procjenu svih pasivnih sudskih sporova i vrši rezervisanja na portfolio osnovi.

Kao što je navedeno u Napomeni 29., Banka je rezervisala 1.189 hiljada KM (2017.: 1.040 hiljada KM), što rukovodstvo procjenjuje dovoljnim. Nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih rukovodstvo procjenjuje potrebu za rezerviranjima.

Rezervisanja za naknade zaposlenim

Kao što je opisano u Napomeni 3., u paragrafu sa nazivom naknade zaposlenim, rezervisanja za naknade zaposlenih se obračunavaju na osnovu neovisnog aktuarskog mišljenja o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda 19 – Primanja uposlenih.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Kao što je opisano u Napomeni 37., Uprava koristi procjenu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primjenjuju se tehnike vrednovanja koje se obično koriste na tržištu. Finansijski instrumenti, osim kredita i potraživanja, se vrednuju analizom diskontovanih novčanih tokova na osnovu pretpostavki podržanih tržišnim cijenama ili stopama, ako je moguće. Procjena fer vrijednosti dionica koje ne kotiraju na berzi uključuju neke pretpostavke koje nisu podržane od strane vidljivih tržišnih cijena ili stopa.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI

	2018.	2017.
Kamate na kredite odobrene pravnim licima	20.857	22.472
Kamate na kredite odobrene stanovništvu	31.768	30.656
Kamate na ulaganje u obveznice	2.519	1.936
Kamate na plasmane kod drugih banaka	217	135
	55.361	55.199

6. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI

	2018.	2017.
Kamate na depozite stanovništva	4.731	5.548
Kamate na depozite i kredite banaka	3.516	3.412
Kamate na depozite pravnih lica	1.492	1.923
	9.739	10.883

7. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2018.	2017.
Naknade od transakcija platnog prometa	22.435	20.546
Naknade po vanbilansnim poslovima	1.929	1.775
Naknade od konverzija valuta	1.933	1.745
	26.297	24.066

8. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2018.	2017.
Naknade i provizije po platnom prometu	4.541	3.702
Ostale naknade prema bankama	808	812
	5.349	4.514

9. PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA, NETO

	2018.	2017.
Dobici od kursnih razlika nastalih kupoprodajom deviza	504.042	179.488
Gubici od kursnih razlika nastalih kupoprodajom deviza	(501.731)	(177.500)
	2.311	1.988

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2018.	2017.
Prihodi od dividendi – pridružena pravna lica (Napomena 24.)	791	935
Prihod od najma	623	512
Dobit od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	548	611
Prihodi od dividendi – finansijska imovina raspoloživa za prodaju	24	22
Dobit od prodaje ulaganja u pridružena pravna lica	-	361
Ostalo	192	486
	2.178	2.927

11. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

Prosječan broj zaposlenih u Banci tokom godine koja je završila 31. decembra 2018., odnosno 31. decembra 2017. bio je 530, odnosno 521.

	2018.	2017.
Neto plate	9.913	9.646
Porezi i doprinosi	7.393	7.105
Ostalo	1.693	1.507
	18.999	18.258

12. OSTALI ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2018.	2017.
Troškovi usluga	5.677	5.412
Osiguranje	2.696	2.471
Održavanje	2.211	1.898
Zakupnina	1.828	1.885
Telekomunikacijski troškovi	1.218	1.220
Ostali porezi i doprinosi	1.115	880
Transport	1.071	1.050
Naknade regulatoru	866	774
Troškovi energije	775	753
Reklama, propaganda i reprezentacija	722	1.028
Troškovi materijala	595	695
Naknade članovima Nadzornog odbora	65	120
Ostali administrativni troškovi	1.175	1.078
	20.014	19.264

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

13. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2018.	2017.
Dati krediti i avansi klijentima (Napomena 23.)	1.844	3.770
Obavezna rezerva kod Centralne Banke (Napomena 18.)	1.102	-
Novac i računi kod banaka (Napomena 17.)	417	211
Rezerve za POCI, amortizaciju modifikacije i vrijednosne papire	358	-
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 21.)	222	-
Ostala imovina (Napomena 25.)	(52)	399
Finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju (Napomena 20.)	-	229
Plasmani kod drugih banaka (Napomena 22.)	-	(90)
	3.891	4.519

14. OSTALA REZERVISANJA

	2018.	2017.
Naknade zaposlenim (Napomena 31.)	1.522	1.697
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 31.)	162	146
Rezervisanja za vanbilans (Napomena 31.)	393	(104)
Ostala rezervisanja (Napomena 31.)	593	1.100
	2.670	2.839

15. POREZ NA DOBIT

Porezna obaveza Banke izračunava se na temelju računovodstvene dobiti, uzimajući u obzir porezno nepriznate troškove. Stopa poreza na dobit za godine koje su završile 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. je 10%. U 2016. godini je stupio na snagu novi Zakon o porezu na dobit („Službene novine FBiH“, broj 15/16) koji je uveo nove odredbe koje se odnose na priznavanje poreznog kredita na porez plaćen u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, ali je također uveo porezne olakšice za smanjenje porezne obaveze. Porez na dobit plaćen u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu je priznat u FBiH samo do iznosa koji bi bio plaćen primjenom Zakona o porezu na dobit FBiH. Nove porezne olakšice koje su uvedene se odnose na troškove plata, isplaćenih novoprimitljenim zaposlenicima, pod uslovima koji su propisani Zakonom o porezu na dobit. Ukupan porez priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se može prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Tekući porez na dobit FBiH	2.778	2.568
Trošak poreza RS i BD	91	20
Odgođena porezna imovina	(172)	(266)
Odgođena porezna obaveza	63	(313)
	2.760	2.009

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Usklađenje između poreza na dobit predstavljenog u poreznom bilansu i računovodstvenom porezu na dobit može se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Dobit prije oporezivanja	22.263	21.851
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	2.226	2.185
Kapitalni dobitak (efekat MSFI 9)	643	-
Neoporezivi prihod	(232)	(247)
Efekat porezno nepriznatih rashoda	391	731
Ostalo (porezne olakšice)	(250)	(101)
Tekući porez na dobit	2.778	2.568
Efektivna poreska stopa za godinu	14,60%	11,17%

Promjena u odgođenoj poreznoj imovini se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na 31. decembar prethodne godine	653	387
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	419	-
Stanje na 1. januar	1.072	-
Povećanje porezne imovine s efektom na BU	172	266
Stanje na 31. decembar	1.244	653

Promjena u odgođenim poreznim obavezama se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	203	516
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	(203)	-
Stanje na 1. januar	-	-
Povećanje / (smanjenje) porezne obaveze s efektom na BU	63	(313)
Stanje na 31. decembar	63	203

16. ZARADA PO DIONICI

Osnovna zarada po dionici izračunata je dijeljenjem dobiti koja je na raspolaganju dioničarima sa prosječnim brojem običnih dionica tokom godine.

	2018.	2017.
Neto dobit na raspolaganju dioničarima	19.503	19.842
Prosječan broj običnih dionica tokom godine	864.733	864.733
Osnovna zarada po dionici (KM)	22,55	22,95

Tokom 2018. i 2017. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. NOVAC I RAČUNI KOD BANAKA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Novac u blagajni	78.677	70.218
Sredstva na tekućim računima kod drugih banaka u stranim valutama	73.642	67.255
Sredstva na tekućem računu kod CBBH	51.951	30.302
Ukupno prije rezervisanja	204.270	167.775
Manje: Umanjenje vrijednosti	(547)	(752)
	203.723	167.023

Umanjenja vrijednosti se odnosi na čekove i na sredstva na računima kod drugih banaka u stranim valutama. Promjene u rezervisanjima se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	752	541
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	(622)	-
Stanje na dan 1. januar	130	-
Povećanje, neto (Napomena 13.)	417	211
Stanje na dan 31. decembar	547	752

18. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obavezna rezerva kod CBBH	120.227	111.603
Manje: Umanjenje vrijednosti	(1.102)	-
	119.125	111.603

Promjene na umanjuju vrijednosti se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	-	-
Povećanje, neto (Napomena 13.)	1.102	-
Stanje na dan 31. decembar	1.102	-

Kamatna stopa na sredstva obavezne rezerve kao i na sredstva iznad obavezne rezerve iznosi 0%. Novčana sredstva držana kao obavezna rezerva na računu kod CBBH nisu dostupna za korištenje bez specijalnog odobrenja CBBH i FBA.

Odluku o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade CBBiH bankama na iznos rezerve („Službeni glasnik BiH“, br. 30/16) je u primjeni od 1. jula 2016. godine, prema kojoj se utvrđuje jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju CBBiH primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve. Na iznos sredstava iznad obavezne rezerve, CBBiH obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka (ECB) na depozite komercijalnih banaka.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

19. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Vlasnički vrijednosni papiri	111	-
	111	-

Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire, osim za ulaganja u povezana društva, se klasifikuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Instrumenti kapitala su u komparativnom periodu bili klasifikovani kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju.

20. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Ukupno vlasnički instrumenti	-	179
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske – obveznice	-	49.735
Vlada Republike Austrije – obveznice	-	23.133
Kraljevina Belgija – obveznice	-	9.663
Republika Francuska – obveznice	-	9.646
Vlada Republike Hrvatske – obveznice	-	8.594
Ukupno dužnički instrumenti	-	100.950
Manje: Umanjenje vrijednosti	-	(430)
	-	100.520

Kamatna stopa (prinos do dospjeća) na obveznice iznosila je od 0,23% do 6,1% godišnje tokom 2017. godine.

Promjene u umanjenju vrijednosti se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	430	-
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	(430)	-
Stanje na dan 1. januar	-	201
Promjena, neto (Napomena 13.)	-	229
Stanje na dan 31. decembar	-	430
Očekivano dospijeće:		
- u periodu do 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	-	9.242
- u periodu preko 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	-	91.708
Manje: Umanjenje vrijednosti	-	(430)
	-	100.520

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske – obveznice	71.462	-
Vlada Republike Austrije – obveznice	23.228	-
Republika Francuska – obveznice	9.702	-
Kraljevina Belgija – obveznice	9.621	-
Vlada Republike Hrvatske – obveznice	9.522	-
	123.535	-

Banka nije ulagala u trezorske zapise u 2018. godini. Kamatna stopa (prinos do dospjeća) na obveznice iznosila od 0,23% do 4,55% godišnje tokom 2018. godine.

Promjene u vrijednosti finansijskih instrumenata mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	-	-
Efekti promjene računovodstvene politike – reklasifikacija (Napomena 2.)	100.373	-
Efekti promjene računovodstvene politike – mjerenje (Napomena 2.)	398	-
Stanje na dan 1. januar	100.771	-
Novo finansiranje	36.060	-
Otplaćena imovina	(14.130)	-
Promjena, neto (ostala sveobuhvatna dobit)	834	-
Stanje na dan 31. decembar	123.535	-

Promjene u umanju u vrijednosti Finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se evidentiraju u kapitalu i mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	-	-
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	633	-
Stanje na dan 1. januar	633	-
Promjena, neto (Napomena 13.)	222	-
Stanje na dan 31. decembar	855	-

Očekivano dospjeće:

- u periodu do 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	9.907	-
- u periodu preko 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	113.628	-
	123.535	-

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Plasmani kod banaka</i>		
Plasmani na tržištu novca	-	22.370
	-	22.370
Ukupno prije umanjjenja	-	22.370
Manje: Umanjenje vrijednosti	-	-
	-	22.370

Plasmani kod banaka izraženi u EUR i u drugim valutama na dan 31. decembar 2018. predstavljaju kamatonosnu imovinu.

Promjene u umanjenju vrijednosti se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	-	90
Promjene (Napomena 13.)	-	(90)
Stanje na dan 31. decembar	-	-
Očekivano dospijeće:		
- u periodu do 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	-	22.370
- u periodu preko 12 mjeseci od datuma izvještajnog perioda	-	-
Manje: Umanjenje vrijednosti	-	-
	-	22.370

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. DATI KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Dugoročni krediti</i>		
Fizička lica	486.520	431.509
Pravna lica	357.051	325.944
	843.571	757.453
<i>Kratkoročni krediti</i>		
Fizička lica	23.914	23.559
Pravna lica	186.480	187.813
	210.394	211.372
Ukupno krediti prije umanjnja vrijednosti	1.053.965	968.825
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na individualnoj procjeni	(42.935)	(43.576)
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na grupnoj procjeni	(42.529)	(40.473)
	968.501	884.776

Promjene na umanjnju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	84.049	89.375
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	5.197	-
Stanje na dan 1. januar	89.246	-
Promjena rezervisanja, neto (Napomena 13.)	1.844	3.770
Prenos na ostalu imovinu (Napomena 25.)	(1.261)	(2.162)
Otpisi	(4.365)	(6.665)
Unwinding	-	(269)
Stanje na dan 31. decembar	85.464	84.049

Dati krediti i avansi klijentima prikazani su sa obračunatom kamatom u iznosu od 9.448 hiljada KM (2017.: 5.023 hiljade KM) i umanjeni za odgođeni prihod od naknada u iznosu od 3.854 hiljade KM (2017.: 4.440 hiljade KM).

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. DATI KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan					
1. januara 2018. godine	836.816	48.841	74.308	13.574	973.539
Novo finansiranje	526.716	-	-	282	526.998
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(390.575)	(36.071)	(10.237)	(4.055)	(440.938)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(118.840)	118.840	-	-	-
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(263)	-	263	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	65.240	(65.240)	-	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(14.654)	14.654	-	-
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	795	(795)	-	-
Otpisani iznosi	-	-	(4.365)	-	(4.365)
Ostale promjene	-	-	(1.269)	-	(1.269)
Na dan 31. decembra 2018. godine	919.094	52.511	72.559	9.801	1.053.965

Kretanje umanjenja vrijednosti	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Na dan 1. januara 2018. godine	10.791	6.731	60.285	11.439	89.246
Novo finansiranje	14.808	-	-	375	15.183
Imovina koja se prestala priznavati	(13.274)	(1.812)	(4.777)	(2.841)	(22.704)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(3.352)	15.653	-	-	12.301
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(40)	-	176	-	136
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	1.677	(8.827)	-	-	(7.150)
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(5.331)	9.561	-	4.230
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	289	(441)	-	(152)
Otpisani iznosi	-	-	(4.365)	-	(4.365)
Ostale promjene	-	-	(1.261)	-	(1.261)
Na dan 31. decembra 2018. godine	10.610	6.703	59.178	8.973	85.464

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. DATI KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

a) Pravne osobe - kreditna kvaliteta

Bruto izloženost

Banka	31. decembar 2018.				31. decembar 2017.	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Ukupno
Razina internog ocjenjivanja						
Prihodujući	453.790	41.823	-	24	495.637	460.067
Nizak rizik	413.677	20.272	-	-	433.949	382.721
Srednji rizik	38.651	16.522	-	24	55.197	71.781
Visok rizik	1.462	5.029	-	-	6.491	5.565
Neprihodujući	-	-	38.363	9.531	47.894	53.691
Status neispunjavanja obaveza	-	-	38.363	9.531	47.894	53.691
Ukupno	453.790	41.823	38.363	9.555	543.531	513.758

Kretanje bruto izloženosti

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 1. januara 2018. godine	422.477	36.499	44.438	13.285	516.699
Novo finansiranje	345.097	-	-	210	345.307
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(271.848)	(32.403)	(5.148)	(3.940)	(313.339)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(81.299)	81.299	-	-	-
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(96)	-	96	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	39.459	(39.459)	-	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(4.160)	4.160	-	-
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	47	(47)	-	-
Otpisani iznosi	-	-	(3.882)	-	(3.882)
Ostale promjene	-	-	(1.254)	-	(1.254)
Na dan 31. decembra 2018. godine	453.790	41.823	38.363	9.555	543.531

Kretanje umanjenja vrijednosti	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Na dan 1. januara 2018. godine	8.440	3.184	39.717	11.271	62.612
Novo finansiranje	13.536	-	-	183	13.719
Imovina koja se prestala priznavati	(12.181)	(3.388)	(1.507)	(2.600)	(19.676)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(2.574)	6.405	-	-	3.831
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(4)	-	50	-	46
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	1.042	(2.701)	-	-	(1.659)
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(352)	2.267	-	1.915
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	8	(29)	-	(21)
Otpisani iznosi	-	-	(3.903)	-	(3.903)
Ostale promjene	-	-	(1.251)	-	(1.251)
Na dan 31. decembra 2018. godine	8.259	3.156	35.344	8.854	55.613

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. DATI KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

b) Fizička lica - kreditna kvaliteta

Bruto izloženost

Banka	31. decembar 2018.					31. decembar 2017.
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Ukupno
Razina internog ocjenjivanja						
Prihodujući	465.304	10.688	-	98	476.090	426.703
Nizak rizik	449.290	635	-	38	449.963	399.112
Srednji rizik	15.966	5.471	-	60	21.497	21.923
Visok rizik	48	4.582	-	-	4.630	5.668
Neprihodujući	-	-	34.196	148	34.344	28.364
Status neispunjavanja obaveza	-	-	34.196	148	34.344	28.364
Ukupno	465.304	10.688	34.196	246	510.434	455.067

Kretanje bruto izloženosti

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 1. januara 2018. godine	414.339	12.342	29.870	289	456.840
Novo finansiranje	181.619	-	-	72	181.691
Imovina koja se prestala priznavati (isključujući otpise)	(118.727)	(3.668)	(5.089)	(115)	(127.599)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(37.541)	37.541	-	-	-
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(167)	-	167	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	25.781	(25.781)	-	-	-
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(10.494)	10.494	-	-
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	748	(748)	-	-
Otpisani iznosi	-	-	(483)	-	(483)
Ostale promjene	-	-	(15)	-	(15)
Na dan 31. decembra 2018. godine	465.304	10.688	34.196	246	510.434

Kretanje umanjenja vrijednosti

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
Na dan 1. januara 2018. godine	2.351	3.547	20.568	168	26.634
Novo finansiranje	1.272	-	-	192	1.464
Imovina koja se prestala priznavati	(1.093)	1.576	(3.270)	(241)	(3.028)
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 2	(778)	9.248	-	-	8.470
Prijenos iz Faze 1 u Fazu 3	(36)	-	126	-	90
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 1	635	(6.126)	-	-	(5.491)
Prijenos iz Faze 2 u Fazu 3	-	(4.979)	7.294	-	2.315
Prijenos iz Faze 3 u Fazu 2	-	281	(412)	-	(131)
Otpisani iznosi	-	-	(462)	-	(462)
Ostale promjene	-	-	(10)	-	(10)
Na dan 31. decembra 2018. godine	2.351	3.547	23.834	119	29.851

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. DATI KREDITI I AVANSI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

Analiza bruto kredita prije umanjena vrijednosti po privrednim granama može se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Prirodni resursi i/ili sirovine	42.523	36.118
Komunalije i obnovljivi izvori energije	27.943	20.597
Građevina i građevinski materijali	100.759	88.715
Automobilska industrija	24.046	14.990
Ciklični potrošački proizvodi	118.593	142.546
Neciklični potrošački proizvodi	131.351	107.089
Mašinerija i oprema	10.241	10.863
Transport	29.072	30.566
Telekomunikacije, medij, tehnologija, papir i pakovanje	16.226	15.575
Zdravstvo i usluge	18.658	18.529
Hoteli, igre na sreću i rekreacija	10.695	10.625
Nekretnine	6.841	10.565
Javni sektor	119	173
Finansijske institucije	6.048	6.258
Stanovništvo	510.433	455.067
Ostalo	417	549
	1.053.965	968.825

Iznosi predstavljeni u tabeli iznad uključuju glavnice kredita uvećanu za potraživanje po kamatama i umanjenu za unaprijed naplaćene naknade na dan 31. decembar 2018., odnosno 31. decembar 2017. godine. Ukupan iznos kredita koji su u statusu neizmirenja bio je 82.237 hiljada KM na dan 31. decembar 2018 i 82.055 hiljada KM na dan 31. decembar 2017.

Ponderisana prosječna kamatna stopa na kredite i avanse klijentima na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine se može prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Pravna lica	4,20%	4,72%
Fizička lica	6,60%	7,03%

24. ULAGANJA U PRIDRUŽENA PRAVNA LICA

Ulaganja Banke u pridružena pravna lica su kako slijedi:

Naziv kompanije	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	607	607
Sparkasse nekretnine d.o.o. Sarajevo u likvidaciji	-	49
	607	656

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. ULAGANJA U PRIDRUŽENA PRAVNA LICA (NASTAVAK)

Za sva pridružena društva, datum izvještavanja je 31. decembar. Sažetak finansijskih informacija pridruženih društava prikazani su ispod:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Ukupna imovina	65.296	57.774
Ukupne obaveze	(58.205)	(51.530)
Neto imovina	7.091	6.244

Promjene na ulaganjima u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

	Po trošku sticanja 2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	656	705
Smanjenje udjela	(49)	(49)
Stanje na dan 31. decembar	607	656

25. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Stechena materijalna imovina	4.199	4.281
Potraživanja od ovlaštenog mjenjača	2.076	1.690
Potraživanja od domaćih transakcija	1.809	2.342
Potraživanja za provizije i naknade	1.527	1.347
Sitan inventar	189	173
Potraživanja Western Union-a	106	140
Potraživanja od inostranih banaka – valuta na putu	44	10.056
Potraživanja za PDV	1	1
Ostala imovina	1.999	2.184
Ukupno ostala imovina prije umanjenja vrijednosti	11.950	22.214
Manje: Umanjenje vrijednosti	(6.404)	(6.678)
	5.546	15.536

Promjene na umanjenju vrijednosti se mogu prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	6.678	5.142
Promjena, neto (Napomena 13.)	(52)	399
Prenos sa potraživanja za date kredite i avanse (Napomena 23.)	1.261	2.162
Prodaja stečene materijalne imovine	(1.426)	(813)
Otpisi	(57)	(212)
Stanje na dan 31. decembar	6.404	6.678

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

NABAVNA VRIJEDNOST

	Građevine i zemljište	Računari	Vozila	Namještaj i uredska oprema	Patenti, licence i softveri	Ulaganja u tuđe nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno
Na dan 31. decembar 2016.	28.114	4.068	1.598	11.650	10.070	1.155	840	57.495
Povećanja	-	-	-	-	-	-	2.704	2.704
Prijenos (sa) / na	127	391	382	860	814	188	(2.762)	-
Prijenos sa ulaganja u nekretnine (Napomena 27.)	1.507	-	-	-	-	-	-	1.507
Smanjenja	-	(948)	(341)	(1.643)	(4)	(306)	-	(3.242)
Na dan 31. decembar 2017.	29.748	3.511	1.639	10.867	10.880	1.037	782	58.464
Povećanja	-	-	40	-	-	-	4.640	4.680
Prijenos (sa) / na	116	185	17	1.100	1.993	185	(3.596)	-
Prijenos sa ulaganja u nekretnine (Napomena 27.)	665	-	-	-	-	-	-	665
Smanjenja	(97)	(20)	(17)	(728)	-	(30)	(6)	(898)
Na dan 31. decembar 2018.	30.432	3.676	1.679	11.239	12.873	1.192	1.820	62.911

ISPRAVKA VRIJEDNOSTI

Na dan 31. decembar 2016.	4.072	2.603	585	7.871	6.799	594	-	22.524
Amortizacija	575	517	235	1.089	1.069	194	-	3.679
Prijenos sa ulaganja u nekretnine (Napomena 27.)	189	-	-	-	-	-	-	189
Povećanja/Smanjenja	-	(945)	(251)	(1.576)	(4)	(286)	-	(3.062)
Na dan 31. decembar 2017.	4.836	2.175	569	7.384	7.864	502	-	23.330
Amortizacija	602	573	238	995	1.274	189	-	3.871
Prijenos sa ulaganja u nekretnine (Napomena 27.)	86	-	-	-	-	-	-	86
Povećanja/Smanjenja	(20)	(17)	-	(645)	-	(27)	-	(709)
Na dan 31. decembar 2018.	5.504	2.731	807	7.734	9.138	664	-	26.578

NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembar 2018.	24.928	945	872	3.505	3.735	528	1.820	36.333
Na dan 31. decembar 2017.	24.912	1.336	1.070	3.483	3.016	535	782	35.134

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. ULAGANJE U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

Zgrade

NABAVNA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembar 2016.	6.440
Prijenos na materijalnu i nematerijalnu imovinu (Napomena 26.)	(1.507)
Na dan 31. decembar 2017.	4.933
Prijenos na materijalnu i nematerijalnu imovinu (Napomena 26.)	(665)
Na dan 31. decembar 2018.	4.268

AKUMULIRANA AMORTIZACIJA

Na dan 31. decembar 2016.	772
Amortizacija	108
Prijenos na materijalnu i nematerijalnu imovinu (Napomena 26.)	(189)
Na dan 31. decembar 2017.	691
Amortizacija	81
Prijenos na materijalnu i nematerijalnu imovinu (Napomena 26.)	(86)
Na dan 31. decembar 2018.	686

KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Na dan 31. decembar 2018.	3.582
Na dan 31. decembar 2017.	4.242

Ulaganje u nekretnine se odnosi na poslovne prostore (spratove) date u zakup u zgradi Centrale u Sarajevu, koji se ne koristi od strane Banke. Ulaganje u nekretnine knjigovodstvene vrijednosti 3.582 hiljada KM (2017.: 4.242 hiljada KM) stavljeno je u upotrebu u 2010. godini. Banka ja po osnovu ulaganja u nekretnine za 2018. godinu, ostvarila ukupan prihod od rente u iznosu od 623 hiljade KM – Napomena 10. (2017. – 512 hiljada KM), dok su direktni troškovi za godinu iznosili 56 hiljada KM (2017. – 69 hiljada KM). Po mišljenju Uprave fer vrijednost ulaganja u nekretnine na 31. decembar 2018. i 2017. godine se značajno ne razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti zgrade u toku 2018. i 2017. godine.

28. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Depoziti po viđenju</i>		
U domaćoj valuti	1.325	5.607
U stranim valutama	906	617
	2.231	6.224
<i>Oročeni depoziti</i>		
U domaćoj valuti	-	-
U stranim valutama	134.502	136.389
	134.502	136.389
	136.733	142.613

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Depoziti po viđenju:</i>		
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	186.428	151.105
U stranim valutama	85.797	76.706
	<u>272.225</u>	<u>227.811</u>
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	164.046	143.951
U stranim valutama	35.920	32.543
	<u>199.966</u>	<u>176.494</u>
<i>Ostale vladine i nevladine organizacije:</i>		
U domaćoj valuti	48.105	44.263
U stranim valutama	42.639	26.998
	<u>90.744</u>	<u>71.261</u>
Ukupno depozit po viđenju	562.935	475.566
<i>Oročeni depoziti:</i>		
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	146.115	144.643
U stranim valutama	166.441	143.010
	<u>312.556</u>	<u>287.653</u>
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	112.258	93.331
U stranim valutama	49.528	47.728
	<u>161.786</u>	<u>141.059</u>
<i>Ostale vladine i nevladine organizacije:</i>		
U domaćoj valuti	15.672	37.184
U stranim valutama	-	4
	<u>15.672</u>	<u>37.188</u>
Ukupno oročeni depozit	490.014	465.900
	1.052.949	941.466

Kamatne stope na depozite po viđenju zadržale su se na istom nivou kao i prethodne godine i na kraju 2017. iznose 0,03% na godišnjem nivou, dok su kamatne stope na kratkoročne depozite imale trend rasta sa 0,50% (2017) na 0,56% (2018), a kamatne stope na dugoročne depozite su imale trend smanjenja u odnosu na prethodnu godinu 1,78% u 2017. na 1,45% u 2018. godini.

30. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Evropska investiciona banka (EIB) - <i>prosječna ponderirana kamatna stopa po povučenim tranšama iznosi 1,566% sa sljedećim rokovima dospjeća: 15.08.2020.;15.05.2023.;15.10.2021 i 15.02.2022.</i>	29.562	37.907
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) - <i>prosječna ponderirana kamatna stopa 1,% godišnje sa rokovima dospjeća 20.01.2021;20.11.2020</i>	17.872	15.687
Obaveze po dugoročnim kreditima – subordinirani dug Steiermarkische bank und Sparkassen AG rok dospjeća 29. mart 2027. godine po stopi 3,9%	9.879	9.879
	<u>57.313</u>	<u>63.473</u>

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. REZERVISANJA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Rezervisanja za vanbilansne stavke	3.935	2.493
Rezervisanja za naknade zaposlenim	2.712	2.789
Rezervisanja za sudske sporove	1.189	1.040
Ostala rezervisanja	3.755	3.189
	11.591	9.511

Potencijalne i preuzete obaveze

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditivne i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Odobreni, a neiskorišteni krediti	152.186	133.167
Činidbene garancije	67.186	57.340
Plative garancije	41.817	33.204
Akreditivi	1.012	3.347
	262.201	227.058

Na dan 31. decembra 2018. godine, rezervisanja za naknade zaposlenim predstavljaju neiskorištene dane godišnjeg odmora, te otpremnine prilikom odlaska u penziju i bonuse. Prema zahtjevima standarda MRS 19 za određivanje sadašnje vrijednosti obaveza korištena je metoda projekcije kreditne jedinice. Aktuarske pretpostavke obuhvataju:

- Demografske pretpostavke o budućim obilježjima zaposlenih (mortalitet, stopa fluktuacije zaposlenih):
 - Prosječna stopa mortaliteta 0,95%
 - Prosječna stopa fluktuacije 1,19%
- Finansijske pretpostavke (diskontna stopa, nivo primanja i nivo budućih plata):
 - Diskontna stopa 5,0% (u odnosu na predhodnu godinu nije došlo do promjene aktuarske pretpostavke)
 - Očekivana stopa rasta plata 1,0% (stopa rasta plata određena je u odnosu na kretanje prosječne plate u FBiH i RS, kretanja plata u Društvu i očekivanja Društva o platama u budućem periodu. U odnosu na predhodnu godinu nije došlo do promjene ove pretpostavke).

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Promjene u rezervisanju se mogu prikazati kako slijedi:

	Vanbilans	Naknade zaposlenim	Sudski sporovi	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2017.	2.597	2.289	904	2.095	7.885
Priznata dodatna rezervisanja, neto (Napomena 14.)	-	1.697	146	1.100	2.943
Otpuštanje zbog ponovnog mjerjenja (Napomena 14.)	(104)	-	-	-	(104)
Otpuštanje zbog isplate	-	(1.197)	(10)	(6)	(1.213)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	2.493	2.789	1.040	3.189	9.511
Efekti promjene računovodstvene politike (Napomena 2.)	1.049	-	-	-	1.049
Stanje na dan 1. januar 2018.	3.542	2.789	1.040	3.189	10.560
Priznata dodatna rezervisanja, neto (Napomena 14.)	393	1.522	162	593	2.670
Otpuštanje zbog ponovnog mjerjenja (Napomena 14.)	-	-	-	-	-
Otpuštanje zbog isplate	-	(1.599)	(13)	(27)	(1.639)
Stanje na dan 31. decembar 2018.	3.935	2.712	1.189	3.755	11.591

32. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze prema dobavljačima	3.479	2.775
Obaveze za neraspoređena plaćanja	382	983
Obaveze za poreze	74	73
Obaveze prema zaposlenima	-	1.481
Ostale obaveze	2.190	2.532
	6.125	7.844

33. DIONIČKI KAPITAL

Dionička struktura na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine je bila kako slijedi.

	31. decembar 2018.			31. decembar 2017.		
	Broj dionica	Iznos u KM '000	%	Broj dionica	Iznos u KM '000	%
Steiermarkische Bank und Sparkassen AG, Graz, Austrija	864.733	86.473	100,0	839.160	83.916	97,0
Ostali	-	-	-	25.573	2.557	3,0
Ukupno uplaćeni kapital	864.733	86.473	100,0	864.733	86.473	100,0

Dionički kapital Banke sastoji se od 864.733 obicnih dionica nominalne vrijednosti 100 KM. Dionička premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate dionice.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Tokom redovnog poslovanja ostvareno je nekoliko bankarskih transakcija s povezanim stranama. Te su transakcije obavljene pod komercijalnim uslovima i rokovima.

Transakcije sa Vlasnikom

	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Potraživanja	Obaveze	Potraživanja	Obaveze
Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Graz, Austrija	7.539	164.182	10.231	183.950
	7.539	164.182	10.231	183.950

	2018.		2017.	
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Graz, Austrija	-	3.416	2	3.367
	-	3.416	2	3.367

Transakcije sa ostalim povezanim stranama

	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Potraživanja	Obaveze	Potraživanja	Obaveze
Erste Bank der Oesterreichischen Sparkassen AG Beč, Austrija	18.732	5.397	29.634	515
Erste and Steiermarkische bank d.d. Zagreb, Hrvatska	6.711	71	12.111	45
Sparkasse Bank a.d. Skoplje, Makedonija	163	-	614	-
Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo, BiH	3	1.125	1	1.281
S Premium d.o.o. Sarajevo, BiH	-	-	-	446
Sparkasse nekretnine d.o.o. Sarajevo, BiH	-	-	-	42
	25.609	6.593	42.360	2.329

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	2018.		2017.	
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi
Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo, BiH	57	-	91	11
Erste and Steiermarkische bank d.d. Zagreb, Hrvatska	25	18	2	-
Erste Bank der Oesterreichischen Sparkassen AG Beč, Austrija	56	176	5	137
Sparkasse Nekretnine d.o.o. Sarajevo, BiH	-	-	-	-
S Premium d.o.o. Sarajevo, BiH	-	-	12	1
Sparkasse Bank a.d. Skoplje, Makedonija	1	-	1	-
Erste Group Card Processor d.o.o. (vm.MBU)	-	831	-	919
S IT Solutions AT Spardat GmbH Beč, Austrija	-	792	-	1.173
Erste Group IT International GmbH	-	-	5	137
S IT Solutions HR d.o.o. Bjelovar, Hrvatska	-	68	-	69
S IT Solutions CZ s.r.o. Prag, Češka	-	-	-	2
	139	1.885	112	2.313

Naknade Upravi

Naknade članovima Uprave i osobama na ključnim rukovodećim položajima bile su kako slijedi:

	2018.	2017.
Bruto plate	985	872
Ostale naknade	81	35
Naknade članovima Nadzornog odbora	29	21
	1.095	928

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. KOMISIONI POSLOVI

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime pojedinaca, zaklada i drugih institucija ne predstavljaju sredstva Banke, stoga nisu uključena u njen bilans.

Niže u tabeli analizirana su sredstva kojima Banka upravlja za i u ime svojih klijenata:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Krediti		
Pravna lica	15.547	16.802
Stanovništvo	2.621	2.806
	18.168	19.608
Izvori finansiranja		
Agencija za zapošljavanje Federacije Bosne i Hercegovine	16.230	16.733
Intesa Sanpaolo banka d.d. Bosna i Hercegovina	-	778
Ministarstvo ratnih vojnih invalida Zeničko-dobojskog kantona	514	650
Vlada Bosansko-podrinjskog kantona	799	799
Međunarodna agencija za garancije - IGA	326	326
Vlada Zeničko-dobojskog kantona	62	84
Agencija za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	118	119
Lutheran World Federation	73	73
Stambeni fond Unsko-sanskog kantona	25	25
Agencija za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona	21	21
	18.168	19.608
Neto obaveza	-	-

Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu. Obaveze iz komisionih poslova su plasirane u kredite odobrene kompanijama i fizičkim licima u ime i za račun trećih osoba.

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

a) Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbijediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Od Banke se očekuje da održava adekvatan odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

Banka	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Dug	1.246.995	1.147.552
Kapital	197.431	177.168
Omjer neto duga i kapitala	6,32	6,48

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

a) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Adekvatnost kapitala i korištenje neto-kapitala na dnevnoj osnovi prati Uprava Banke, uzimajući u obzir smjernice FBA, koje su razvijene u svrhu supervizije. Zahtijevane informacije se podnose FBA kvartalno.

Banka kroz svoje izvještavanje provodi redoviti monitoring kretanja kapitala, ostvarene stope adekvatnosti, kao i djelovanje svih metodoloških promjena koje imaju utjecaj na kapital.

Regulatorni kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital Banke (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) se sastoji od uplaćenih dionica, vlastitih trezorskih dionica, premije dionica, zadržane neraspoređene dobiti i ostalih rezervi formiranih iz dobiti nakon oporezivanja na osnovu odluke Skupštine Banke, neto revalorizacijskih rezervi po osnovu promjena fer vrijednosti imovine (akumulirana sveobuhvatna dobit), umanjen za iznose trezorskih dionica, nematerijalne imovine i odložene porezne imovine.

Dopunski kapital se sastoji od općih umanjenja vrijednosti za kreditni rizik, izračunatih kao 1,25% iznosa izloženosti ponderiranog rizikom, umanjenih za nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu. Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke računaju se u skladu s propisima FBA. Banka računa rezerviranja za kreditne gubitke po FBA metodologiji po svakom ugovoru. Pozitivna razlika se prikazuje kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke.

Propisane minimalne stope kapitala su sljedeće:

- stopa redovnog osnovnog kapitala 6,75%
- stopa osnovnog kapitala 9%
- stopa regulatornog kapitala 12%

Osim regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti Banka je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupni ponderirani rizik koji služi za izračun adekvatnosti kapitala uključuje:

- rizik ponderirane aktive i kreditnih ekvivalenata,
- pozicijski, valutni, robni rizik, i
- operativni rizik.

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

a) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine Banka je bila usaglašena sa svim eksternim zahtjevima vezanim za kapital. Na dan 31. decembra 2018. godine, adekvatnost kapital Banke iznosila je 16,5% (2017.: 14,6%).

	31. decembar 2018.*	31. decembar 2017.*
Osnovni kapital – Tier 1 kapital		
Redovne dionice	86.473	86.473
Iznos emisnog ažia	3.000	3.000
Zakonske rezerve	45.205	45.205
Zadržana dobit	40.356	22.066
Negativne revalorizovane rezerve	-	(478)
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	1.364	-
Manje: Nematerijalna imovina	(3.745)	(3.634)
Manje: Odgođena porezna imovina	(1.244)	(706)
Manje: Značajna ulaganja u subjekte finansijskog sektora	(607)	-
Manje: Odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	(1.076)	-
Ukupno Osnovni kapital	169.726	151.926
Dopunski kapital - Tier 2 kapital		
Opšte regulatorne rezerve prema FBA regulativi	11.111	13.679
Pozitivne revalorizovane rezerve	-	270
Subordinisani dug	9.779	9.779
Odbici od dopunskog kapitala - ostalo	(20.890)	-
Ukupno Dopunski kapital	-	23.728
Umanjenja od kapitala		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	(15.810)
Neto kapital	169.726	159.844
Ponderisani kreditni rizik (nerevidirano)	888.870	1.018.696
Pizicijski, valutni i robni rizik (nerevidirano)	25.686	-
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	115.575	75.628
Ukupno ponderisani rizici	1.030.131	1.094.324
Adekvatnost kapitala (%)*	16,5	14,6

* Iznosi kapitala i ostalih bilansnih pozicija u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

b) Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovu mjerenja i na osnovu toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa finansijske imovine, finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata objavljeni su u Napomeni 3. ovih izvještaja.

c) Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Finansijska imovina		
Po amortiziranom trošku:		
<i>Novac i novčani ekvivalenti (uključujući obavezu rezervu kod CBBH)</i>	322.848	278.626
<i>Plasmani drugim bankama</i>	-	22.370
<i>Dati krediti i avansi klijentima, neto</i>	968.501	884.776
<i>Ostala finansijska imovina</i>	4.865	15.037
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	123.535	101.176
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	111	101.176
	1.419.860	1.301.985
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku		
<i>Obaveze prema drugim bankama</i>	136.733	142.613
<i>Obaveze prema klijentima</i>	1.052.949	941.466
<i>Obaveze po uzetim kreditima</i>	57.313	63.473
<i>Ostale finansijske obaveze</i>	6.333	9.093
	1.253.328	1.156.645

d) Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Sektor sredstava pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući devizni rizik i rizik kamatne stope na fer vrijednost), rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

e) Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kursa stranih valuta, te promjena kamatnih stopa (vidjeti ispod tačke f i g). Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

f) Upravljanje deviznim rizikom

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Dakle, dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih sredstava i obaveza Banke denominiranih u stranoj valuti je na dan izvještavanja kako slijedi:

Banka	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i računi kod banaka	84.890	90.604	17.656	10.573	203.723
Obavezna rezerva kod CBBH	119.125	-	-	-	119.125
Dati krediti i avansi klijentima, neto	610.795	357.706	-	-	968.501
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	20.204	103.332	-	-	123.535
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	111	-	-	111
Ostala imovina	4.641	189	35	-	4.865
	839.655	551.942	17.691	10.573	1.419.860
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama	1.325	134.880	-	528	136.733
Obaveze prema klijentima	672.626	353.487	17.454	9.382	1.052.949
Obaveze za uzete kredite	-	57.313	-	-	57.313
Ostale obaveze	5.646	633	53	1	6.333
	679.597	546.313	17.507	9.911	1.253.328
Neusklađenost na dan 31. decembra 2018.	160.058	5.629	184	662	166.532
 Ukupna monetarna imovina	 747.857	 527.340	 17.768	 9.020	 1.301.985
Ukupne monetarne obaveze	610.023	519.514	17.900	9.208	1.156.645
Neusklađenost na dan 31. decembra 2017.	137.834	7.826	(132)	(188)	145.340

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena USD i drugim valutama. Uprava smatra da Banka nije izložena deviznom riziku za EUR jer je konvertibilna marka putem valutnog odbora fiksno vezana za EUR.

Slijedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje u KM u odnosu na USD i drugim valutama. 10% je stopa osjetljivosti koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca ili zajmoprimca. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali sa suprotnim predznakom.

Banka	USD Efekat	
	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Dobit / (gubitak)	19	(15)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

g) Upravljanje rizikom kamatne stope

Banka je izložena riziku kamatnih stopa jer plasira i posuđuje sredstva po fiksnim kamatnim stopama. Izloženost Banke kamatnim stopama na finansijsku imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti (vidjeti Tačku i).

Analiza osjetljivosti na kamatne stope

Analize osjetljivosti ispod su urađene na osnovu izloženosti kamatnim stopama i za derivativne i ne-derivativne instrumente na datum izvještajnog perioda. Za promjenjive kamatne stope pripremljena je analiza pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan bilansa stanja bio nepodmiren čitavu godinu. Koristi se 50 baznih poena umanjenja ili povećanja pri internom izvještavanju o riziku kamatnih stopa i ključnom osoblju uprave i predstavlja procjenu uprave o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

Da su kamatne stope bile 50 baznih poena više ili niže a da su se druge varijable održale konstantnim, neto dobit za godinu koja je završila 31. decembra 2018. bila bi uvećana / umanjena za 3.825 hiljada KM (2017.: za 3.288 hiljada KM).

h) Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na nemogućnost druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjenje rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Banke i kategorizacija rizičnosti klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditima se kontrolira ograničenjima klijenata koje mjesečno pregleda i odobrava Uprava Banke kroz izvještaje koje dostavlja Sektor upravljanja rizicima.

Izuzev za navedeno u tabeli datoj ispod, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Klasifikacija kreditnog rizika (interni rejting)

Svrha internog rejtinga je obezbjeđivanje ispravnog prikaza kreditnog rizika u portfoliu Banke, te osiguranje ispunjenja Basel II kriterija. Interni rejting ima ključnu ulogu u procesu upravljanja kreditnim rizicima i donošenju odluka. Rejting je važan ulazni parametar za risk rezervacije, cijenu rizika, upravljanja kapitalom i kreditne odluke. Interni rejting je preduslov za bilo koji kreditni zahtjev i/ili odobrenje.

Svi rejting relevantni klijenti i grupe klijenata (odnosno svi dužnici sa dužničkom ili sudužničkom relacijom u odnosu na relevantne izloženosti rizicima i jemci) moraju biti ocijenjeni.

Politike umanjenja vrijednosti i rezerviranja (primjenjivo od 1. januara 2018. godine)

Opšti principi umanjenja vrijednosti i rezerviranja su definisani kroz krovni interni akt banke koji opisuje opće principe i standarde za procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika (SICR), uključujući definisanje imovine umanjene kreditne vrijednosti i mjerenje rezervi za kreditne gubitke (CLA) unutar Banke i ostatka grupacije koji su definisani u skladu sa:

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

- 1) Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9) Finansijski instrumenti –
- 2) EBA - Smjernicama za prakse kreditnih institucija za upravljanje kreditnim rizikom i računovodstvo očekivanih kreditnih gubitaka

Izračun umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke obavlja se na mjesečnoj osnovi, na nivou izloženosti/imovine, u valuti izloženosti. Za izračunavanje rezervi za gubitke primjenjuje se model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) koji se temelji na pristupu u tri faze koji vodi do 12-mjesečnog ECL ili doživotnog ECL-a.

Pristup na temelju faza (eng. stage) znači da ako finansijska imovina nije priznata kao kupljena ili nastala finansijska imovina umanjene vrijednosti (POCI), tj. finansijska imovina umanjene kreditne vrijednosti pri početnom priznavanju, onda ovisno o statusu umanjenja vrijednosti i procjeni povećanja kreditnog rizika, finansijska imovina se raspoređuje u jednu od sljedećih faza:

- 1) Faza 1 uključuje:
 - a) Finansijsku imovinu pri početnom priznavanju, osim:
 - i) POCI imovine
 - ii) Imovine čije je početno (bilansno) priznavanje potaknuto prvom upotrebom obavezujuće kreditne obaveze date drugoj ugovornoj strani za koju je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog statusa od potpisivanja (početnog priznavanja) te kreditne obaveze, ali koja nije u defaultu u vrijeme takve prve upotrebe
 - b) Finansijska imovina koja ispunjava uslove niskog kreditnog rizika
 - c) Finansijska imovina bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njenu kreditnu kvalitetu.

U fazi 1 rezerve za gubitke kreditnog rizika izračunavaju se kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak.

- 2) Faza 2 uključuje finansijsku imovinu sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali ne i kreditno umanjenu na datum izvještavanja, uključujući početno priznatu imovinu opisanu pod 1) a) ii) iznad.

U fazi 2 rezerve za gubitke kreditnog rizika izračunavaju se kao doživotni očekivani kreditni gubitak.

- 3) Faza 3 uključuje finansijsku imovinu koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja. U trećoj fazi rezerve za kreditni gubitak izračunavaju se kao doživotni očekivani kreditni gubitak. Umanjenje vrijednosti se definiše kao nastanak jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine. Svi događaji koji su uključeni u definiciju umanjene kreditne vrijednosti razmatraju se u definiciji defaulta koja se koristi u Banci.

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (defaulta) i oporavka

U Banci se primjenjuje sljedeća definicija defaulta: Default je kada jedan ili oba sljedeća događaja nastanu:

- klijent kasni više od 90 dana sa bilo kojom materijalnom kreditnom obavezom, ili
- smatra se nevjerovatnim da će klijent platiti svoje kreditne obaveze u cijelosti bez realizacije kolaterala.

Kada je klijent u default-u, to znači da je njegov finansijski instrument kreditno umanjen odnosno u statusu neispunjavanja obaveza te mu se tom prilikom interni rejting "R" dodjeljuje. To dalje znači da su svi finansijski instrumenti klijenta defaultnog klijenta umanjene kreditne vrijednosti. Ako je klijent poboljšao na rejting koji nije default, tada sva njegova finansijska imovina više neće biti kreditno umanjena.

Materijalnost dospelje kreditne obaveze ocjenjuje se prema pragu, koji je definisan od strane nadležnih regulatornih tijela. Ovaj prag odražava razinu rizika koji nadležno tijelo smatra razumnim.

Proces procjene PD-a

Proces procjene PD-ija se vrši u zavisnosti od dostupnih podataka i adekvatnosti samih podataka za određeni portfolio. Shodno tome primjenjuje se procjena cjeloživotnog PD-ija na osnovu metodološkog koncepta matične grupacije.

Za portfolio pravnih lica koristi se metoda analize prosječne stope defaulta. Ova se metoda temelji na brojanju svih migracija iz svakog posmatrnog rejtinga u default / ne-default u određenom vremenskom periodu. Procjena PD-ija za fizička lica je zasnovana na metodi kalibracije eksterne marginalne PD krivulje na jednogodišnji PD datog portfolia.

EAD

EAD, izloženost prema gubitku, čini ukupna izloženost (iznos) koja je podložna rezervacijama kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9. Banka izračun EAD-a razlikuje na bilansnom i vanbilansnom dijelu. Generalno, u obzir se uzima bruto amortizirani trošak (GCA) i potencijalna buduća izloženost koja je najbolja procjena izdataka potrebnih u odnosu na bezuslovno obavezano buduće zaduživanje ili druge vanbilansne stavke kao što su garancije / akreditivi. Potencijalna buduća izloženost se procjenjuje koristeći faktor kreditne pretvorbe (CCF), koji se može definisati kao pokazatelj iskorištenosti za vanbilansne stavke kao što su garancije, akreditivi i instrumenti s karakteristikama kreditne linije (npr. tekući račun debitne ili kreditne kartice), što predstavlja neizvjesnosti iznosa koji se priznaje kao vanbilansna rezerva, kojim se bavi raznim sredstvima u skladu s okolnostima.

U procjeni potencijalne buduće izloženosti, Banka procjenjuje vrijeme i iznos potencijalnih novčanih odliva. Gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja treba je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obaveze.

Procjena potencijalne buduće izloženosti se diferencira za dio portfolia za koji se u obzir uzimaju očekivani novčani tokovi iz otplatnog plana te za onaj dio portfolia za koji isto nije primjenljivo.

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

LGD

Parametar LGD (loss given default) opisuje postotak nepodmirenih obaveza u trenutku neispunjavanja obaveza (EAD) u slučaju neplaćanja. Generalni pristup je da se parametar Loss Given Default (LGD) procjenjuje na temelju pokazatelja oporavka na bazi migracijske matrice. LGD koji Banka koristi za izračun umanjenja vrijednosti kredita i ostalih potraživanja je u osnovi zasnovan na uprosječenom dvanaestomjesečnom LGD-u.

Grupiranje finansijske imovine mjerene na kolektivnom pristupu

Grupiranje finansijske imovine mjerene na kolektivnom pristupu se primjenjuje u slučajevima:

- Kada nema objektivnih dokaza o umanjenju vrijednosti ili
- Kada postoje dokazi o umanjenju vrijednosti, ali izloženosti nije pojedinačno značajna.

Grupiranje finansijske imovine mjerene na individualnom pristupu

Grupiranje finansijske imovine mjerene na individualnom pristupu se vrši na osnovu važećih regulatornih smjernica koje definiu prag značajnosti za izloženosti koje se smatraju pojedinačno značajnim.

U slučaju Sparkasse Bank d.d. BiH ovaj prag iznosi 150.000,00 KM. Individualno značajna izloženost se individualno testira na objektivni dokaz o umanjenju.

Metodologija za POCI

POCI imovina nije dio prijenosa u fazama bez obzira na promjenu klijenta u kreditnom riziku nakon početnog priznavanja POCI imovine, POCI imovina podliježe očekivanim doživotnim kreditnim gubicima od početnog priznavanja do potpunog depriznavanja. Nadalje, očekivani doživotni kreditni gubici, koji se očekuju na datum početnog priznavanja POCI imovine, moraju se uzeti u obzir pri izračunu fer vrijednosti imovine na taj datum i ne priznaju se kao rezerve za kreditne gubitke (dok naknadne promjene u tim prvobitnim očekivanjima rezultiraju samo priznavanjem rezervi za kreditne gubitke samo ako rezultiraju nižim očekivanjima u odnosu na datum početka, dok se oni koji rezultiraju boljim očekivanjima u odnosu na datum početka priznavanja priznaju kao povećanje bruto knjigovodstvene vrijednosti POCI imovine). Zbog svih tih razloga, POCI se definiše kao "faza" sam po sebi, budući da se POCI imovina nikada nije u potpunosti ponašala ni kao imovina faze 3, niti kao imovina faze 2 ili 1, bez obzira na promjene u kreditnom riziku klijenta nakon početnog priznavanja.

Značajno povećanje kreditnog rizika (Significant increase of credit risk – SICR)

Banka zasniva svoju procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika na osnovu redovne mjesečne procjene kvalitativnih i/ili kvantitativnih pokazatelja kreditnog boniteta klijenata. Kvalitativni elementi uključuju indikatore koji su rezultat redovnog procesa praćenja klijenata kroz sistem ranog upozorenja klijenata (eng. skr. EWS) kao i druge elemente (npr. dane kasnjenja) i podatke dostupne Banci. Kvantitativni elementi se oslanjaju na praćenje apsolutne i relativne promjene vjerovatnoće defaulta komitenta u odnosu počevši od datuma inicijalnog priznavanja određenog finansijskog plasmana.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina

Banka	Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost	Imovina čija vrijednost nije umanjena	Imovina čija je vrijednost umanjena	Umanjenje na individualnoj osnovi	Umanjenje na grupnoj osnovi	Ukupna neto knjigovod. vrijednost
Na dan 31. decembar 2018.						
Novac i računi kod banaka	204.270	78.678	125.592	-	(547)	203.723
Obavezna rezerva kod CBBH	120.227	-	120.227	-	(1.102)	119.125
Dati krediti klijentima	1.053.965	971.726	82.239	(42.935)	(42.529)	968.501
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	123.535	123.535	-	-	-	123.535
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	111	111	-	-	-	111
Ostala imovina	7.519	-	7.519	-	(2.654)	4.865
	1.509.627	1.173.939	335.579	(42.935)	(46.844)	1.419.860
Na dan 31. decembar 2017.						
Novac i računi kod banaka	167.775	167.775	-	-	(752)	167.023
Obavezna rezerva kod CBBH	111.603	111.603	-	-	-	111.603
Plasmani drugim bankama	22.370	22.370	-	-	-	22.370
Dati krediti klijentima	968.825	886.770	82.055	(43.576)	(40.473)	884.776
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	101.606	101.606	-	-	(430)	101.176
Ostala imovina	17.813	15.309	2.504	-	(2.776)	15.037
	1.389.892	1.305.433	84.559	(43.576)	(44.431)	1.301.985

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku i kolaterali

	Izloženost kreditnom riziku		
Banka	Neto izloženost	Nepovučeni krediti / Garancije	Vrijednost kolaterala
Na dan 31. decembar 2018.			
Novac i računi kod banaka	203.723	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	119.125	-	-
Plasmani drugim bankama	-	-	-
Dati krediti klijentima	968.501	262.201	376.621
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	123.535	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	111	-	-
Ostala finansijska imovina	4.865	-	-
	1.419.860	262.201	376.621
Na dan 31. decembar 2017.			
Novac i računi kod banaka	167.023	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	111.603	-	-
Plasmani drugim bankama	22.370	-	-
Dati krediti klijentima	884.776	224.565	369.737
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	101.176	-	-
Ostala finansijska imovina	15.037	-	-
	1.301.985	224.565	369.737
Vrijednost kolaterala			
Banka	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.	
Nekretnine	339.443	334.746	
Pokretnine	8.337	8.453	
Depoziti	22.396	19.723	
Ostalo	6.444	6.815	
	376.621	369.737	

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

h) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku i kolaterali (nastavak)

Kašnjenja

Banka	Bruto kreditni portfolio	Nedospjelo	Do 30 dana	31 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 270 dana	preko 270 dana
31. decembar 2018.							
Pravna lica	543.531	483.409	10.694	5.321	88	770	43.249
Fizička lica	510.434	469.498	5.542	2.945	2.491	1.449	28.509
Podzbir	1.053.965	952.907	16.236	8.266	2.579	2.219	71.758
Umanjenje vrijednosti	(85.464)	(18.137)	(1.581)	(1.785)	(1.881)	(1.582)	(60.498)
Ukupno	968.501	934.770	14.655	6.481	698	637	11.260
31. decembar 2017.							
Pravna lica	513.757	446.094	18.431	2.178	1.252	1.121	44.681
Fizička lica	455.068	420.408	6.899	2.763	2.237	1.766	20.995
Podzbir	968.825	866.502	25.330	4.941	3.489	2.887	65.676
Umanjenje vrijednosti	(84.049)	(16.383)	(1.800)	(1.565)	(2.320)	(2.373)	(59.608)
Ukupno	884.776	850.119	23.530	3.376	1.169	514	6.068

i) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane ostalih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje rokove dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na imovinu za koju Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

36. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

i) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa

Dospijeće finansijske imovine

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2018.							
Bez kamata	-	122.488	24	1.003	-	-	123.515
Instrumenti varijabilne kamatne stope	2,45%	143.354	8.126	35.732	167.851	155.839	510.902
Instrumenti fiksne kamatne stope	5,91%	69.381	54.005	249.136	369.740	213.553	955.815
		335.223	62.155	285.871	537.591	369.392	1.590.232
31. decembar 2017.							
Bez kamata	-	114.346	27	1.043	1	-	115.417
Instrumenti varijabilne kamatne stope	3,04%	114.765	7.435	32.983	141.679	138.743	435.605
Instrumenti fiksne kamatne stope	6,10%	91.182	57.510	235.415	339.566	220.035	943.708
		320.293	64.972	269.441	481.246	358.778	1.494.730

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijske obaveze. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Banke može tražiti da plati. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Dospijeće za finansijske obaveze

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2018.							
Bez kamata	-	477.197	2.141	2.201	6.813	4.870	493.222
Instrumenti varijabilne kamatne stope	1,55%	-	15.705	15.812	66.572	12.968	111.057
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,94%	116.601	124.959	243.657	228.800	7.833	721.850
		593.798	142.805	261.670	302.185	25.671	1.326.129
31. decembar 2017.							
Bez kamata	-	371.003	240	3.371	3.870	4.086	382.570
Instrumenti varijabilne kamatne stope	1,58%	-	-	18.631	98.348	13.355	130.334
Instrumenti fiksne kamatne stope	1,30%	121.846	87.557	145.853	286.519	19.296	661.071
		492.849	87.797	167.855	388.737	36.737	1.173.975

Banka očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

37. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI

Ova napomena daje informacije o načinu na koji Banka procjenjuje fer vrijednosti različite finansijske imovine i finansijskih obaveza.

37.1 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period

Neki od finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke mjere se po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja. U nastavku su informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ove finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Finansijska imovina / finansijske obaveze	Fer vrijednost na dan	Hijerarhija fer vrijednosti	Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2018.		
1) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 21) i kroz bilans uspjeha (Napomena 19.) 2017:	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini:		
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 20.)	• Hrvatska – 9.522 hiljada KM (Baa3/BBB) • Austrija – 23.228 hiljada KM (AA/AA) • Belgija – 9.621 hiljada KM (AA/AA) • Francuska – 9.702 hiljada KM (AA/AA)		
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:		
	• Belgija – 111 hiljada KM		
	Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:		
	• Hrvatska – 8.364 hiljada KM (Baa3/BBB) • Austrija – 23.082 hiljada KM (AA/AA) • Belgija – 9.619 hiljada KM (AA/AA) • Francuska – 9.640 hiljada KM (AA/AA)	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	31. decembar 2017.		
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini:		
	• BamCard d.d. Sarajevo – 115 hiljada KM		
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:		
	• Belgija – 64 hiljade KM		
	Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:		
	• Hrvatska – 8.364 hiljada KM (Baa3/BBB) • Austrija – 23.082 hiljada KM (AA/AA) • Belgija – 9.619 hiljada KM (AA/AA) • Francuska – 9.640 hiljada KM (AA/AA)	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	Dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini:		
	• Ministarstvo finansija FBiH – 26.889 hiljade KM (B+) • Ministarstvo finansija RS – 22.028 hiljada KM (B+) • Općina Hadžići – 100 hiljada KM		

**Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2018.**

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

37. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

37.2 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali se zahtijeva objavljivanje njihove fer vrijednosti)

Osim navedenog u sljedećoj tabeli, Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina				
Po amortiziranom trošku:				
- Krediti dati klijentima	968.501	975.091	884.776	887.766
Finansijske obaveze				
Po amortiziranom trošku:				
- Obaveze prema bankama i klijentima	1.189.682	1.195.061	1.084.079	1.087.901

	Hijerarhija fer vrijednosti na dan 31. decembar 2018.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina				
Po amortiziranom trošku:				
- Krediti dati klijentima	-	-	975.091	975.091
	-	-	975.091	975.091
Finansijske obaveze				
Po amortiziranom trošku:				
- Obaveze prema bankama i klijentima	-	-	1.195.061	1.195.061
	-	-	1.195.061	1.195.061

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza uključena gore u kategorije za Nivo 3 utvrđene su prema općeprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

Izračun fer vrijednosti utvrđuje se putem diskontovanja budućih novčanih tokova, uz korištenje prosječne ponderisane kamatne stope na nivou BiH, objavljene od strane CBBH, odvojeno za pravna i fizička lica.

38. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove finansijske izvještaje odobrila je Uprava Banke dana 16. maja 2019. godine:

Sanel Kusturica
Predsjednik Uprave

Amir Softić
Član Uprave

